

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIX Kaina 30 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 17, 1985

Nr. 181

Tautoje rusena laisvės jausmas

BALYS GAJAUSKAS

iš Permės lagerio
(Tėsinys)

„Internacionalizmo“ politikos dėka daug mažesnių tautų, taip vadinamoje Rusijos federacijoje išnyko, o likusios skurdžiai egzistuoja. Šias tautas, stipriai rusino carinė Rusija; o bolševikai sustiprino tą procesą. „Rusijos Federacijos“ tautos turi savo mokyklas, bet tik formaliai. Tai reiškia, kad tik kai kuriose vietovėse yra mokyklos gimtąja kalba, o dauguma jų — rusų kalba. Tai patraukli vitrina, žiūrintiems ji yra iš toliau ir nesistengiantiems įsigilinti į tokios nacionalinės politikos esmę. Rusinimo politikos rezultatai toms tautomis yra labai liūdni: dalis jų pamiršo savo kalbą ir save laiko rusais.

Rusų kalba yra imperijos kalba. Bolševikų praktikoje „internacionalizmas“ yra pavergtų tautų santykiai su rusų tauta. Šios politikos siūlai eina iš Maskvos į periferiją (į pavergtas tautas). Taip karštai propaguojamas internacionalizmas, susijęs ir su rusų kalba. Niekas neįsivaizduoja, kad bus rusų kalbos yra daugiau, taip vadinamų broliškių respublikų tautų kalbų. Taigi, to internacionalizmo vardan, mes galime vaikus mokyti vidurinėse mokyklose ne tik rusų kalbos, bet ir kitų tautų kalbų. Mūsų

kaimynai latviai tikrai broliška tauta. Su jais mes bendraujame įvairiose gyvenimo srityse. Mums būtų pravartu turėti žmonių gerai mokančių latvių kalbą.

Galėtume vaikus mokyti kai kuriose mokyklose ukrainiečių kalbos. Didelė tauta, stipri Ukrainos pramonė, pilna žemės turto, senos kultūros šalis, be to, esame beveik kaimynai. Visi šie faktoriai mus verčia palaikyti su ukrainiečiais glaudžius santykius. Neginčytina, kad mums reikalinga rusų kalba. Tačiau ne kiekvienoje mokykloje. Kiekviena tauta užmezga santykius su kitomis tautomis, o ypač artimai bendrauja su kaimynais ir didelėmis tautomis. Ir mes nuo seno palaikome santykius su įvairiomis tautomis, jų tarpe ir su Rusija. Ir ateityje santykiai su Rusija bus svarbūs mūsų tautos gyvenime. Mums reikia turėti rusų kalbos specialistų. Be to, tam tikra dalis baigusių vidurines ir aukštąsias mokyklas turi mokėti rusų kalbą. Tačiau tiek turi būti mokoma, kiek reikalauja mūsų tautos ekonominiai, kultūriniai ir politiniai interesai. Jokiu būdu negalima atiduoti rusų kalbai pirmenybės prieš Vakarų tautų kalbas. Bolševikinėje imperijoje nutylima tautinių mažumų švietimo problema gimtąja kalba.

(Bus daugiau)

Nikaragvos byla Hagos teisme

Managva. — Nikaragvos prezidentas Ortega pasiūlė Hondur prezidentui susitikti ir sustabdyti abiejų valstybių santykių įtempimus. Praėjusią savaitę pasienyje įvyko susišaudymas, buvo žuvusių ir sužeistų. Nikaragva kaltina Honduras, kad jis tarnauja Amerikos imperializmui ir siekia išprovokuoti konfliktą. Prezidentas Ortega pabrėžė, kad Nikaragva atmuš ir sunaikins bet kokią užsienio agresiją.

Hagos Pasauliniame teisme Nikaragva kaltino Ameriką sukilimu ir neramumų organizavimu Nikaragvos teritorijoje. Liudininkų tarpe Nikaragva pristatė buvusį Amerikos žvalgybos agentūros CIA tarnautoją David Macmichael, kuris pareiškė teismui, kad Amerikos vyriausybė yra nutarusi tęsti prieš Nikaragvą valstybinį terorizmą, organizuoti agresiją. Nikaragvos advokatų tarpe yra ir Harvardo universiteto teisių prof. Abram Chayes. Nikaragvos vidaus reikalų viceministeris Luis Carrion pareiškė teisme, kad jam žinomi 11 amerikiečių, kurie aktyviai dirba su Nikaragvos sukilėliais „contras“. Buvęs tų sukilėlių veikėjas Chamorro irgi liudijo rastu Pasauliniame teisme. Jis pasakė, kad sukilėlių organizacija yra Amerikos instrumentas, vadovaujamas CIA.

Valstybės departamentas pareiškė, kad Nikaragvos sukilėliai gauna paramą iš kitų valstybių. Nikaragva toliau remia Salvadore veikiančias komunistines jėgas, siunčia ginklus ir amuniciją Salvadoro sukilėliams. Valdžios šaltiniai atidengė, kad Nikaragvos laisvės

kovotojai, kovoją prieš marksistinę sandinistų vyriausybę, gauna paramos iš: Izraelio, Pietinės Korėjos, Taivano, Gvatemalos, Hondur ir Venecuelos.

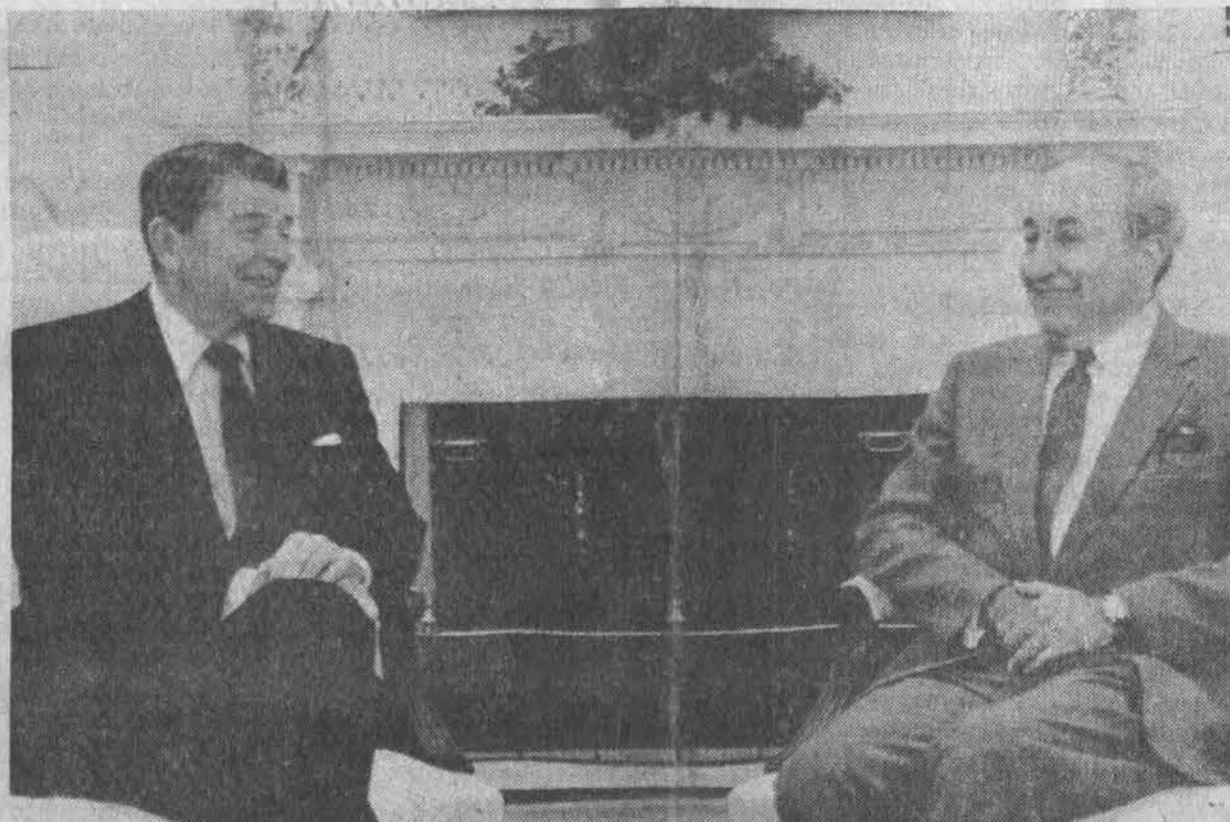
Paaštrėjo britų - sovietų santykiai

Londonas. — Britanijos vyriausybė planuoja atsiliepti į sovietų valdžios 25 britų pareigūnų ištremimą. Kada Britanijoje pabėgo aukštąsias sovietų šnipas ir KGB vadas Oleg Gordijevskis, britų žvalgybos sužinojo apie sovietų šnipų veiklą ir ištremė 25 diplomatus, korespondentus ir prekybos agentūras atstovus. Maskvos valdžia įsakė, tuoj pat išvažiuoti 18 britų diplomatų, penkiems britų žurnalistams ir dviem prekybos atstovams. Po šių trėmimų abiejų valstybių santykiai paaštrėjo. Britų sekretorius Škotijos reikalams G. Younger sekmadienį turėjo važiuoti į Maskvą su prekybos delegacija. Jis kelionę atšaukė, pastebėdamas, kad atmosfera šitokiai kelionei šiuo metu nėra patogi.

Londono spauda laukia, kad britų vyriausybė greit išstems dar visą eilę sovietų šnipų, apie kuriuos žinių gauta iš pabėgusio Gordijevskio. Prisimenama, kad 1971 m. britai ištremė 105 sovietų agentus. Maskva tuo metu atsilygino ištremdama 18 anglų.

— Pietų Afrikos vyriausybė kritikuoja 7 biznierių, kurie nuvykę į Zambiją, posėdžiavo su Pietų Afrikos juodųjų sukilėlių vadais.

— Egipto žiniomis, Libijos diktatorius Khaddafis išvengė dar vieno atentato. Du jo sargybiniai buvo sunkiai sužeisti.

Prezidentas Reaganas priėmė JAV delegacijos Ženevos derybose vadovą Max Kampelmaną. Trečiasis ginklų kontrolės derybų rundas prasidėjo ketvirtadienį ir tęsis iki lapkričio mėn. Derybose kalbama apie branduolinius raketinius ginklus ir apie erdvės gynybos projektus, kuriems Sovietų Sąjunga labai priešiasi.

Iranas grasina išplėsti konfliktą

Teheranas. Irano parlamento pirmininkas Rafsanjani pirmą kartą atidengė pasauliui, kad Irako bombonešių veikla Irano naftos eksporto uoste, Khargo saloje, Iranui labai rūpi ir daro didelius nuostolius. Rafsanjani, kuris yra ir aukštąs musulmonų dvasiškis — „hojatolislam“ (maždaug „prelatas“), savo parapijos Teherane klausytojams pasakė, kad, jei Irako prezidentas Saddam Hussein toliau tęs savo išdaviškę veiklą Kharge, jis ir jo ponai bus atsakingi už badą, skurdą ir naftos krizę visame pasaulyje. Iranas imsis plataus masto karinių veiksmų ir sustabdyt naftos pramonės veiklą visoje Persų įlankoje. Niekas nebus saugus visoje Persų jūroje, pagrasino Rafsanjani.

Užsienio stebėtojai laiko Rafsanjani svarbiausiu politiku Irane po ajatolos Khomeinio. Šio žodis yra persams įstatymas. Jis tačiau retai kalba, palikdamas kasdieninius valstybės reikalus prezidentui Khamenei ir premjerui Mousavi. Šiandien valdžios vadai esą labai kairių pažiūrų. Jie siūlo įvairių pramonės šakų nacionalizavimą, siūlo panaikinti didesnius žemės ūkius, ragina perimti ir valdžios rankas visą užsienio prekybą. Tokius valdžios planus dažnai sustabdo parlamento pirmininkas Rafsanjani. Jis ne tik dažnai susitinka su savo buvusiu mokytoju ajatola, bet palaiko gerus ryšius ir su ajatola Montazeri, kuris laikomas ajatolos Khomeinio įpėdiniu. Rafsanjani turi gerą vardą ir 12 narių „Globėjų taryboje“, kuri gali patvirtinti ar atmesti valdžios įstatymus.

Rafsanjanis, šalia parlamento pirmininko vietos ir savo dvasininko pareigų svarbioje Teherano parapijoje, yra asmeninis ajatolos Khomeinio atstovas Aukščiausioje Gynybos taryboje, kuri veda karą su Iraku. Čia jis kalba ajatolos vardu ir generolai nedrįsta jam priešintis. Jo įtaką ir galią parodo ir neseniai buvusi jo kelionė Sirijoje, Libijoje, Kinijoje ir Japonijoje. Visur jis buvo priimtas lyg valstybės galva.

Tuoju po revoliucijos Rafsanjani greit išmoko politinio

žaidimo taisykles. Jis sugėbėjo eiti su laimėtojais. Kai kiti Irano revoliucijos veikėjai pateko į nemalonumus, turėjo pabėgti ar žūti, jis liko savo vietoje, kur jo galia su laiku vis stiprėjo. Islamo valdžios kritikai vadina jį gabiu oportunistu. Kiti kalba, kad Rafsanjani sugeba ieškoti kompromisų, sugeba sutaukinti besipėšančias parlamento grupes. Jo populiarumui nekenkia ir tai, kad jo brolis, ilgai gyvenęs Amerikoje ir buvęs aršus nuverstos šachos priešin, dabar vadovauja Irano radijo ir televizijos įstajai.

Rafsanjanio grasinimas, kad visos Persų įlankos valstybės bus įveltos į Irano-Irako karą, pastūmėjo astūnias musulmonų valstybes vėl pradėti taikos ieškojimo darbus. Musulmonų valstybininkai, jų tarpe Bengalijos ir Pakistano prezidentai, tariasi Saudi Arabijoje, kaip sustabdyti karą. Islamo politikams vadovauja Gambijos prezidentas Kairaba Jawara. Jis pasakė spaudai, kad islam valstybės yra pasiryžusios užbaigti šį konfliktą paliaubomis.

Švedijos rinkimai

Stokholmas. — Švedijos parlamento rinkimus laimėjo socialdemokratai, vadovaujami premjero Olof Palme's. Partija laimėjo 50.1 nuobalsų, šiek tiek mažiau negu 1982 m. rinkimuose. Komunistų partija, turėjusi Švedijos parlamente 20 atstovų (iš 349 atstovų), šį kartą pravedė 19. Komunistų vadas, matydamas, kad premjerui komunistų parama parlamente bus būtina, pareiškė, kad partija reikalauja radikalesnės politikos.

Konservatorių trys partijos apgailestavo, kad nepavyko išmesti socialistų. Opozicijos atstovai laimėjo 48.4 nuobalsų ir turės naujame parlamente 170 atstovų prieš kairiųjų koalicijos 179. Buvusios parlamento kairieji turėjo 186, o dešinieji 163 atstovus. Rinkimuose galėjo balsuoti 6.3 mil. žmonių. Balsavo apie 90 nuob.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sekmadienį „Chicago Sun Times“ tęsė popiežiaus Jono Pauliaus II „kolumną“. Ji šiek tiek pakeista. Anksčiau po antrašte buvo įrašyta: „rašo popiežius Jonas Paulius“. Dabar — „Parinktos popiežiaus Jono Pauliaus II pastabos“. Sekmadienio rašinyje popiežius kalba apie krikščionių žydų santykius, kurie taisosi ir gerėja.

— Pietų Afrikos 13 aukštųjų baltų ir juodųjų dvasiškų ragina piliečius vieną dieną streikuoti spalio mėnesį, protestuojant prieš vyriausybės rasistinę politiką. Atsišaukiamą pasirašė Bažnyčių vadai, vyskupai, jų tarpe Johannesburgo anglikonų vyskupas Tutu, Nobelio Taikos premijos 1984 m. laureatas.

— Izraelis gegužės 20 paleido iš kalėjimų 1,150 palestintiečių. Daug jų (apie 600) sugrįžo į Izraelio valdomą Vakarų krantą. Sekmadienį Izraelio kariuomenė ištremė 18 palestintiečių, kurie sugrįžę pasižymėjo priešvalstybine veikla. Per sieną jie buvo ištremti į Jordaną.

— Juodųjų musulmonų vadas Amerikoje Louis Farrakhan, atvykęs į Los Angeles, savo kalbose pasisakė prieš žydus. Jis pasakė, kad ne žydai yra Dievo išrinktoji tauta, o juodieji. Spaudos konferencijoje jis pasakė, kad žydai Amerikoje laiko politikierius geležinės rankos. Kitoje vietoje jis ragino žydus „nekišti savo 6 milijonų žuvusių holokauste, nes mes (vergių) praradome 100 milijonų“. Dėl šių pareiškimų Farrakhaną kritikavo Kalifornijos gubernatorių Denkeras, juodas Los Angeles meras Tom Bradley ir visa eilė žydų veikėjų, jų tarpe rabinas A. Freehling.

— Jordano karalius Hussein penktadienį buvo nuvykęs į Egiptą pasitarti su prezidentu Mubaraku. Į Egiptą atvyko Britanijos premjerė Margaret Thatcher. Ji aplankys ir Jordaną.

— Beirute nežinomas arabas paskambino užsienio spaudos agentūroms ir paskelbė, kad „šventojo karo“ grupė paleidžia pagrobta amerikietį presbiterioną kun. Benjamin Weir, kuris buvo suimtas 1984 gegužės mėn.

Sėkmingai išbandė erdvės ginklą

Washingtonas. — JAV karo aviacija rugsėjo 13 d. sunaikino erdvės orbitoje skriejantį niekam nereikalingą satelitą 290 mylių aukštyje virš Ramiojo vandenyno. Tas 6 metų satelitas skriejo 17,500 mylių per val. greičiu.

Spaudos konferencijoje karo aviacijos štabo viršininko pavaduotojas gen. Bernard Randolph pasakė, kad užtruko dvi valandos nuo lėktuvo F-15 pakilimo iš pietinės Kalifornijos Edwards aviacijos bazės su dviejų pakopų raketa iki satelito subyrėjimo. Dabar to sunaikinto Žemės palydovo dalys vienos anksčiau, kitos vėliau sudegs, krisdamos į atmosferą, taps pelenų dulkėmis. Kitos skries toliau orbitoje kaip erdvės šiukšlės.

Gynybos sekretorius C. Weinberger pavadino šį erdvės ginklo bandymą dideliu žingsniu į priekį. Už kelių mėnesių bus kitas panašios raketos bandymas. Gen Randolph pareiškė reporteriams nežina, ar kitas bandymas įvyks prieš prezidento Reagano susitikimą Ženevoje su sovietų vadu Gorbačiovu. Susitikimas planuojamas lapkričio 19 d.

Jau prieš šį bandymą sovietų spaudoje protestavo prieš ginklavinimą varžybų perkelimą į kosmosą. Po pavykusio bandymo sovietų „Tass“ pasmerkė erdvės palydovo susprogdinimą, kaip pavojingą žingsnį į naujo ginklo įvedimą. Amerika įsijungė į naujus karo pasiruošimus, nežinodama viso pasaulio protestų, rašo „Tass“.

Tą pačią dieną, kai buvo bandoma Žemės palydovus numušti sugebanči raketa, prezidentas Reaganas 30 min. kalbėjosi su Max Kampelmanu, JAV delegacijos Ženevos nusiginklavimo derybose vadovu. Derybos su sovietų delegacija po vasaros atostogų prasidės šį ketvirtadienį. Prezidentas pasakė, kad sovietų vyriausybė, užuot skelbus įvairius taikingus pareiškimus spaudoje, galėtų juos siūlyti Ženevos derybose. Amerikos delegacijų vadovai turi labai plačius įgaliojimus. Šalia Kampelmano, kuris vadovauja visai delegacijai ir tariaisi dėl erdvės ginklų projekto, JAV delegacijoje yra buvęs senatorius John Tower, kuris vadovauja deryboms dėl strateginių ginklų ir Maynard Glitman, kurio priežiūroje yra derybos dėl vidutinio nutolio raketų.

Šalia derybų dėl branduolinių ginklų apribojimo, Ženevoje abiejų didžiųjų galybių pareigūnai aptarė viršūnių susitikimo procedūrą ir darbo

— Britų spaudoje paskelbė, kad Saudi Arabija, nesulaukusi pažadėtų karo lėktuvų iš Amerikos, pasirašė sutartį su Britanija. S. Arabija gaus 48 Tornado lėktuvus ir 30 Hawk lėktuvų. Britanijai bus sumokėta 4.8 bil. dol.

— Administracijos pareigūnai patvirtino, kad Irakas perka Amerikoje 45 helikopterius už 275 mil. dol. Jie buvo numatyti parduoti Iranui. Helikopteriai nėra karinio tipo. Jie gali sutalpinti 20 keleivių. Pripažįstama, kad jie gali vežioti ir kareivius. Šio biznio kritikai teigia, kad šiuo pardavimu Amerika lauzo neutralumą Irano-Irako konflikte.

tvarkę. Tuos klausimus dar aptars sovietų užsienio reikalų ministeris Shevardnadze, kuris šią savaitę lankysis Amerikoje ir sekretorius Shultz, kuris vėliau vyks į Maskvą.

Erdvės ginklo bandymas turėjo daug priešų Kongrese. Praėjusį ketvirtadienį sen. John Kerry bandė pridėti šio ginklo uždraudimą prie nieko bendro su ginklais neturinčio imigracijos įstatymo. Senatas tą papildymą atmetė. Atstovų Rūmų 98-kongresmenai ketvirtadienį laišku apeliavo į prezidentą Reaganą, prašydami jį uždrausti erdvės ginklo bandymą. Reaganas atsisakė. Jis pareiškė reporteriams, kad jis viltingai žiūri į savo susitikimą su generaliniu sekretoriumi Gorbačiovu. Vienas svarbiausių susitikimo klausimų bus ginklų kontrolė. Pažanga dabartinėse derybose Ženevoje būtų labai naudinga ir sukeltų dar vieną paskatą būsimam susitikimui, pasakė prezidentas.

Erdvės ginklų bandymas nebuvo prezidento Reagano sumanymas. Jau 1977 m. dabar išbandytą raketą pagaminti įsakė prezidentas Carteris, nes buvo gauta žinių, kad sovietai jau turi techniką ir sugeba sunaikinti erdvėje esančius satelitus. Satelitai: komunikacinių, žvalgybos, mokslinių tyrimų tapo svarbi karinės strategijos dalis. Sovietai orbitoje turi apie 100 šnipinėjo satelitus. Amerika turi apie 50. Karinių komunikacijų stotys erdvėje yra Amerikai labai svarbios, nes Amerikos karo jėgos išbarstytos visame pasaulyje.

Abi pusės turi keturių rūšių satelitus, skriejančius orbitose. Vieni satelitai skrieja 3,000 mylių aukštyje, kitų orbita yra eliptinė, satelitai priartėja ir vėl nutolsta nuo planetos. Trečių orbitą yra pusiau sinchroninė (apie 12,000 aukštyje) ir ketvirtą — geosinchroninė (22,000 mylių nuo Žemės). Dabar Amerikos išbandyta raketa galėtų sunaikinti tik žemoje ar eliptinėje orbitoje skrendančius Žemės palydovus. Mokslininkai teigia, kad iš 50 Amerikos palydovų sovietai šiuo metu galėtų sunaikinti apie 26. Iš sovietų turimų 100 satelitų, dabar išbandyta Amerikos raketa galėtų sunaikinti tarp 16 ir 32.

Bijoma, kad rugsėjo 13 d. bandymas pradės naujas ginklų lenktynes. Prieš tai Amerikos bandymas gali duoti sovietams pabrąšinimą derėtis Ženevoje, nes Kremlius vadai supranta, kad prasidėjusios lenktynės erdvėje gali baigtis Amerikos laimėjimu. Amerika turi daugiau rezursų, turi aukštesnę technologiją. Sovietams tokios lenktynės daug kainuotų lėšų, dar daugiau apsunkintų valstybės ekonomiką.

KALENDORIUS

Rugsėjo 17 d.: Robertas Bel., Kolumba, Matvinas, Sigutė.
Rugsėjo 18 d.: Juozapas Kup., Irena, Mingaila, Aura.

ORAS

Saulė teka 6:31, leidžiasi 6:59.

Saulėta, laukiama griausinio, temperatūra, dieną 80 l., naktį 60 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NERISGITI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

MOTERS KAULŲ STIPRINIMAS

Švieskūmės moters kaulų stiprinimo reikaluose — tada mažiau vargo su jais turėsime pensininkės dienų sulaukusios.

Mediciniškas raginimas

Kasmet daugiau negu pusė milijono šio krašto moterų susilaukia minkštų kaulų. Tokia kaulų liga vadinasi **Osteoporosis**. Tai dvigubas kaulų nykimas: maža kaulų medžiaga — masė ir menksta jų stiprumas. Neapsirikime: suminkštėjimo ligos — osteoporozės apimti kaulai iš osteoporozės atrodo normalūs. Jų ilgumas ir platumas — apimtis yra normalūs. Tik vidinė kaulo masė išpūreja — išpūreja ir dėl to yra netokia tamprai. Todėl tokie kaulai greičiau lūžta. Tokie jie negali atlaikyti kasdieninio gyvenimo spaudimo. Paprastas parpuolimas gali sulaužyti šlaunikaulį ar riešą. Stengimasis atidaryti langą gali stuburkaulį sugniuždyti. Kūno spaudimas į minkštų kaulų stuburą gali sukelti susikūpinimą.

Moterys kaulai minkštėja greičiau negu vyrai

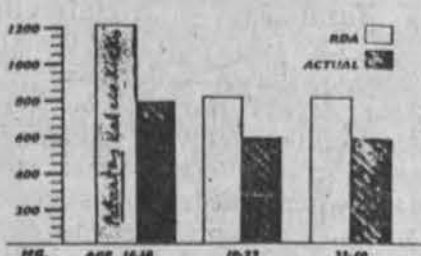
Nežiūrint moters amžiaus, — vien dėl to, kad ji moteris, — ji du kartus daugiau negu vyras kenčia skausmingumą ir luošumą, kurį suteikia minkšti kaulai — osteoporosis. Moterys kaulai minkštėja dėl stokos kalcio jų kraujyje. Tai didelė sunkenybė — ji daugeliui moterų gresia joms pusamžio sulaukus.

Nebūtinai turi minkštėti moters kaulai

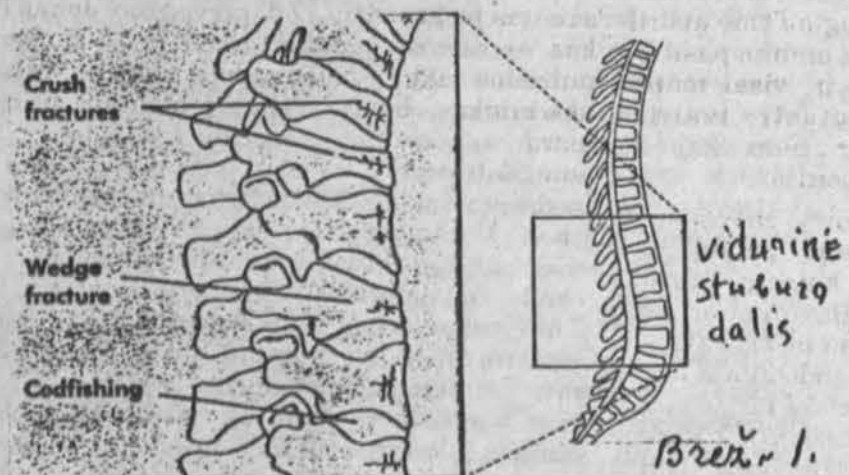
Subrendusi savais nusiteikimais (asmenybe) moteris nebūtinai susilauks minkštų kaulų, jei ji reikiama apsišviečia ir pradės dirbti išvengimui kaulų suminkštėjimo. O tas darbas trejopai nudingamas.

1. Judėk — minkštinkis reguliariai. Judėjimo jokia viso pasaulio gyduolė neatstoja.

2. Valgyk normaliai — mišriu — balansuotu maistu maitinkis.

Amerikietės moterys negauna gydytojų patartą kalcio kiekį su maistu. Šviesūs stulpai nurodo, kiek jos pagal amžių kalcio turėtų gauti kasdien. Tamsūs stulpeliai nurodo, kiek jos gauna kasdien kalcio.

Stuburkauliai, ypač vidurinėje stuburo dalyje, pirmiau negu kiti kaulai suminkštėja, išpūreja ir sugniužta sulūžę. Tada maža agis, skauda strėnos ir nuolat išsikirovina nugarkaulius.

randa pasekoje daugeliui priežasčių susikrovus kartu. Minėti paskatinantieji kaulų suminkštėjimui veiksniai nesusisumuoja: keturis jų turėdama moteris, negreitins keturis kartus greičiau kaulų minkštėjimą. Bet kuo daugiau čia minimų kaulų minkštinančių dalykų (risk factors) turi, tuo daugiau save palenki osteoporozėi.

Floridos universiteto profesorius, gydytojas Morris Netelevitz dalina minėtus kaulų minkštėjimą skatinančius veiksnius į dvi grupes: pradininkus (initiators), kaip lytis ir rasė, kurie gali pradėti kaulų minkštėjimą, ir jį paskatintojus (accelerators), kaip rūkymas ir nejudrumas, kurie gali greitinti kaulų minkštėjimą.

Nė sakyti nereikia lietuvių moterims, kad ji, kaip galėdama, turi eiti šalin nuo tų veiksnų, kurie skatina kaulų minkštėjimą, jei ji nori apsaugoti savus kaulus nuo osteoporozės ir jos sunkių pasekų.

Kas vagia kalcio iš žmogaus kūno?

Septyni vagys vagia kalcio iš žmogaus kūno. Jų reikia kiekvienam saugotis. Tokie vagys gali būti netinkamas maistas ir tam tikros medžiagos.

Pirmas kalcio vagis — kava. Tyrimai suvokė, kad gerdamas kavą per dieną po keturis ar daugiau puodelių žmogus išplauna kalcio iš kūno.

Antras kalcio vagis — Oxalatai ir Phytatai — tos medžiagos yra žaliųjų lapų daržovėse. Tos medžiagos susijungia su maiste esamu kalcio ir tada kūnas negali jo sugerti iš žarnų į kraują. Daržovės yra naudingos ir reikia jas valgyti, tik nereikia manyti, kad daržovės yra vienas ir vienintelis kalcio šaltinis. Naudojant pieną, varškę, sūrį pakankamai žmogus gauna kalcio, nors jis ir labai daug daržovių valgo.

Trečias kalcio vagis — baltymai. Kas per daug, nors ir geriausio dalyko, nėra sveikas dalykas. Per daug baltymų maiste skatina kalcio šalinimą iš kūno. Todėl nereikia persivalgyti steikais, kumpiais, dešromis, mėsimais. Naudingiau bus žmogui tada, kai jis augalinis baltymus gaus maiste iš pupų, pupelių, žirnių. Pakaks pensininkui 44 gramų baltymų per parą suvalgant.

Ketvirtas kalcio vagis — druska. Kalcio prašalinamas kartu su druska. Kuo daugiau druskos naudojosi, tuo daugiau jos prašalini, o su ja kartu šalinasi ir kalcis. Jei negali visai be druskos apsieiti, nenaudok jos per parą daugiau kaip 1,100 arba 3,300 mg.

Penktas kalcio vagis — fosforas. Jo perteklius didina kalcio šalinimą iš kūno. Todėl reikia vengti gausaus maisto turinčio daug fosforo: raudonos mėsos, cola gerimų, įvairiai perdirbtų maisto, ypač tada, kai valgoma maistas turintis daug kalcio. Toks kaip sūrio su dietine cola užkanda, sumažina kalcio susigėrimą į kraują.

Šeštasis kalcio vagis — vitaminai A ir D. Per gausus abiejų vitaminų kiekis gali tirpdyti kaulus. Už tai kalcio priedus naudokime be tų dvejų vitaminų, jei mes jau naudojame daugiopius vitaminus (Complete multivitamin).

Septintasis kalcio priešinys — alkoholis. Jis sulėtina kalcio susigėrimą į kraują. Jei negali be degtinės apsieiti, jos nenaudok anksčiau vienos — dvejų valandų po valgymo maisto gausaus kalciumi arba naudok kalcio priedinai.

Visi gerai išsidėmė tuos kalcio vagis ir tinkamai elkimės. Mūsų kaulų stiprumas yra mūsų turtas. Mat, kiekvienais metais šiame krašte net du šimtai tūkstančių minkštakaulių moteriškių gauna vieno ar keletos kaulų lūžimus.

Kiek kalcio reikia žmogui?

Maisto reikalus tvarkanti šio krašto istaiga pataria (Recommended Dietary Allowance — trumpiau: RDA) daugiau kaip 18 metų moterims gauti kalcio kasdien po 800 mg. Jaunesnioms bei neščioms ar krūtimi kūdikį maitinančioms kalcio per dieną reikia 1,200 mg.

Susekta, kad dabar amerikietės negauna kiek joms reikia kalcio su maistu. Mat, amerikiečių maistas nėra gausus kalciumi. Pienas yra geras kalcio šaltinis, bet čionykštės moterys dažnai negeria pieno norėdamos suliesėti.

Joms kalcio trūkumas dar padidėja, nes dabar šio krašto sveikata besirūpinanti istaiga (National Institutes of Health) pataria dieninę kalcio dozę iš 800 mg padidinti iki vieno ar pusantro gramo.

Skaitykite kalcio tablečių etiketes

Etiketėse žymimas papildomo kalcio tabletes esamas kalcio kiekis išreiškiamas patariamuoju dienos kalcio kiekiu procentais. Legaliai tą kiekį rekomenduoja U.S. RDA (U.S. Recommended Daily Allowance). Toji istaiga pataria imti kasdien kalcio po vieną gramą kiekvienam, nežiūrint lyties ir amžiaus žmogui.

Kiek kalcio yra įvairios rūšies jo tabletėse

Kalcio tablečių pavidale yra įvairių rūšių. Ne visose tokiose tabletėse jo kiekis yra vienodas. Tokio Calcium Carbonate tabletės kalcio turi 40 procentų — kita dalis — 60 procentų yra karbonatas. Kitos rūšies kalcis: Calcium Lactate turi 13 nuosimčių kalcio. Calcium Gluconate — tik 9 procentus kalcio teturi.

Kuriam žmogui reikia papildomai kalcio tabletes?

Patartina tokias kalcio tabletes imti kiekvienam nepajėgiamam maitintis kaip reikiant. Tokia jautri jauna moteris serga depresija — nusiminimu. Ji neturi apetito ir gerą dalį nusipirkto maisto, ypač daržovių, išmeta lauk nesuvalgo. Tokioms būtinai reikia imti priedui kalcio tabletes, bet ir jos vargu ką padės, jei tokios moteriškos nesišvirkus savo turimas negales ir nepradės reikiama maitintis.

Todėl, jei valgai kasdien pusantro tūkstančio kalorijų ar menkesnį maistą, jei negeri mažesniais dvi stiklines pieno kasdien ar jo pakaitalo varškės, balto sūrio nenaudoji — privalai kalcio tabletes ryti.

Kokios rūšies kalcio tabletes naudoti?

Kalcio tablečių brangumas visai nenurodo jų gerumo. Geros ir nebrangios Calcium Carbonate tabletės. Idomu, kad prieš rūgštis skrandyje vaisto Tums tabletėje yra pusė gramo kalcio. Tik reikia žiūrėti ar jose, kaip ir kituose prieš rūgštis vaistuose nėra aliuminumo. Tokios tabletės nevertotinos kalcio pagausinimui.

Patartina vartoti pigias kalcio tabletes. Be minėto pigaus Calcium Carbonicum, dar pigios tabletės yra Calcium Lactate ir Calcium Gluconate. Tik pastarosiose procentiniai mažiau kalcio yra. Tik tie negali c. lactate naudoti, kurie turi nepakentimą piene esamos laktozės.

Galima naudoti kalcio su magniu magnezija, nes, mažai turint kalcio, dažnai turima mažai ir magnio. Nepatartina naudoti Calcium Phosphate, nes fosforas trukdo kalcio susigėrimą į kraują.

Nenaudokime kaulų miltų (bone meal) ir Dolomito, nes

jie kartais yra užteršti švinu. Nenaudokime kalcio tablečių su vitaminais A ir D, jei naudojame vitaminų mišinį (multivitamin tablettes).

Nepirkime reklamuojamų kalcio preparatų vadinamų Chelates, Pangamates ir Orotates — jos brangios ir nė kiek negeresnės už minėtas pigias.

Išvada. Pirmiausia tvarkingai stenkimės maitintis ir pagal pajėgumą dirbti — judėti. Būdami ir būdamas gydytojo žinioje stenkimės užbėgti minkšties kaulams už akių. Gydytojas pagal reikalą dar ir vaistų galės pirašyti.

Pasiskaityti. Morris Netelevitz, M.D. The Informed Woman's Guide to Preventing Osteoporosis.

Laiškas

APIE KOMETAS IR GALAKTIKAS

„Drauge“ tilpo straipsnis apie Halley kometa (1985.8.27). Jame taigai paličiama visata ir kitos astronominės problemos. Deja, to rašinio autorius nėra pilnai susipažinęs su naujaisiais pasiekimais astronomijos srityje. Be visos eilės neaiškių išsireiškimų, autorius pvz. taip „keistai“ rašo apie kometas: „... ir visos yra nusišokusios savo uodegas nuo saulės, mat, bijo, kad jų uodegoje esančių vandens garų saulės spinduliai neišgarintų!“

Ne dėl jų „bijojimo“ kometų uodegos dažniausiai yra nukreiptos nuo saulės, bet dėl saulės vėjo — saulės išmetamų atominių dalelių (protonų, elektronų ir t.t.) judėjimo.

Rašydamas apie visatą ir galaktikas to straipsnio autorius taip tvirtina: „Dabar yra žinomos trys galaktikos: Paukščių kelio, Andromedos ir Didysis ir Mažasis Magelano Debesynas ar rūkai“.

Jau vien mūsų vietinę galaktikinę sistemą sudaro gal apie 30 galaktikų. Manoma, kad Virgo galaktikinėje sistemoje yra apie 2500 galaktikų! Taigi visatoje galaktikų skaičius yra begalinis ...

Todėl rašyti, kad dabar žinomos tik trys galaktikos yra, atvirai sakant, neįtikėtinas „keistumas“ šiais laikais... Iki 1924 metų net astronomai manė, kad visa visata yra mūsų galaktikoje ir kad visa kita (tolimos galaktikos) tėra tik dujų susigrupavimai...

Tais metais (1924) astronomas Edwin Hubble įrodė, kad tie tolimieji „rūkai“ yra galaktikos, tik labai tolimos! O jų yra tūkstančiai, šimtai tūkstančių ir gal net ir daugiau ... — Milijonai!

Aš siūlyčiau to straipsnio autoriui pasiskaityti gal vieninteli naujojoje išvijojeje astronomine tema (lietuviškai) leidinį „Erdvės paslaptys“. Ten yra skyreliai apie visatą: Begalinė visata (87 psl.) ir Mįslingoji visata (97 psl.). (Žiūr. Nostrodamus ir pranašystės ir Erdvės paslaptys, išl. 1984 m.).

Marius Blynas

ATSAKOMYBĖ — ABIEJU

Juodaodj amerikietį išstūmė iš žmonių tarpo skaudi ir ilgai užsitęsusi praeities sistema — vergovė. Sugrąžinti jį į normalias vėžes užtruko ilgai. Pirmiausia daug kur reikės pakreipti šio krašto visuomenės veidą ir panaikinti įsisenėjusį neteisingą negro traktavimą, kuris jį atskiria nuo kitų žmonių ir pasmerkia vien tik dėl jo juodos odos. Pačiam negri teks sparciau save patobulinti, susirūpinti rezidencijos pagerinimu, savo uždariojo geresniū panaudojimu. Abiem rasėm bendradarbiaujant, bus galima tikėtis geresnių vaisių.

Gediminas Kijauskas, S.J.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvėtimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumeratė mokama iš anksto			
	metams 1/2 metų 3 mėn.		
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunatdotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos priimančios gautas prašymą.

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. IRENA KURAS

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAI
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 466-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą
Namų 584-5527

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

Tel. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000;
Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
Nechirurginis širdies ir kraujagyslių ligų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. ir penkt.

Tel. RE-11ance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą
Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak. Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755
Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

LIETUVOS JAUNIMAS

Mūsų kovoje dėl Lietuvos laisvės, neturinioje greitai vilčių išsipildymo, vis dėlto retkarčiais atsiranda šiokių tokių vilčių bei pragiedrėjimų. Ne todėl, kad okupacinis režimas būtų sušvelnėjęs, ir ne dėl to, kad Vakarų galybės būtų suinteresuotos greitesniu pavergtu tautų išlaisvinimu, dargi ne dėl to, kad išėjimas iš šios sritys būtų „kalnus nuvertė“. Mūsų šioji tokį optimizmą kelia pati tėvynė gyvenanti lietuvių tauta, viltis stiprina okupuotosios Lietuvos dabartinis jaunimas.

Nuo mūsų pasitraukimo iš Lietuvos tėvynė išaugo 2–3 lietuvių kartos. Jų augimo bei auklėjimosi aplinkybės buvo nepaprastai sunkios. Mat, okupantai per 40 metų darė ir tebedaro viską „perauklėti“ lietuviškąjį jaunimą, kad iš jų išaugtų įsitikinę ateistai, komunistai, internacionalistai. Šia kryptimi sutelktos visos turimos valstybinės prievartos priemonės: komunistų partija, komjaunimas, mokykla, karinė tarnyba, spauda, knygos bei laikraščiai, radijas, televizija, kinas, stovyklos ir kt. Be to, okupuotosios Lietuvos jaunimas yra geležine uždanga atskirtas nuo laisvojo pasaulio ir netgi nuo savo artimųjų giminių užsienyje. Susižinojimas beveik neįmanomas. Tai kaipgi tokiose sąlygose per dešimtis kietos okupacijos metų lietuviškas jaunimas gali išlikti tautiniai susipratę?

O vis dėlto... Kad okup. Lietuvos jaunimo aiškiai didžioji jaunimo dalis nenuėjo su komunistais, nepasakė jo peršamosios doktrinos bei idėjomis, turime jau iš anksčiau daugybę liudijimų, kad ir iš labai kuklių asmeniškių ryšių. Tą patį rašė ir ankstesnė pogrindžio spauda. O štai dabar turime prieš akis mūsų anapus pasiekusį naują pogrindžio leidinį „Juventus Academia“ nr. 2, kurį išleido kaip antrastę rodo, okup. Lietuvos akademikas jaunimas. Tai Lietuvos jaunimo sąjunga (LJS) organas. O „LJS — tai visų pirma dvasinė sąjunga širdyje — in pectore: valdybos narių pavardės viešai nežinomos, savo narystės joje taip pat nepatvirtinsi jokiais liudijimais, niekas nepatvirtins, kaip naujieji nariai moka įstatus ir ar yra gerai perpratę organizacijos programą, ar laiku sumoka nario mokesčių. Tokia rūsti realybė, kai reikalaujama su galingu prievartos aparatu, etatiniais ir neetatiniais KGB darbuotojais ir informatoriais — auditorijose, įsestųjų kabinetuose, armijoje“ (5 psl.).

Ateities Lietuvos reikalai šitai pasisakoma: „Turime teisę turėti savąją nepriklausomą Lietuvos jaunimo organizaciją — okupantų malonė mums nereikalinga. LJS — Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos dalis; mūsų interesus kongresuose ir suvažiavimuose atstovauja mūsų išrinktas įgaliotinis, o visi kartu — pasaulio lietuvių jaunimas — esame didelė jėga ir nieko nepagalėsime, kad mūsų tėvynė būtų laisva, kad būtų užtikrinta tikrai tvirta taika žemėje, kad niekieno laisvei negrėstų pavojus. Prisimename įžymaus žmogaus teisių gynėjo žodžius — maža galimybė laimėti neturi sumenkinti mūsų pastangų — kaip tik tos pastangos gali padidinti šią galimybę“ (7 psl.).

Iš pateiktos medžiagos matome, kad LJS turėtų būti artima katalikiškajai pasauliui. Šiuo reikalu iš 1938-9 m. „Ateities“ žurnalo perspausdinti poeto Vytauto Mačernio du rašiniai: „Keli būsimosios lietuvių kataliko inteligento bruožai“ ir „Aš atnešiau jums saulės patekėjimą“. Redakcija pastebi, kad jo idėjos artimos dabartiniam jaunimui ir kad „taip susitinka dvi kartos“. Pažymėtina, kad šios rašinius rašęs Mačernis tada buvo apie 18 m. amžiaus. Beje, autorius tada kėlė ir anieks laikams labai svarbų klausimą: už Dievą ar prieš Dievą.

Ar dabartiniam Lietuvos jaunimui yra priimtinos buv. nepriklausomos Lietuvos katalikiškos organizacijos su jų ideologija? LJS programos kūrėjai šitai pasisako: „Neįmanoma laisvos, demokratinės valstybės jaunimo organizacijų struktūrą, jų ideologijos automatiškai perkelti į totalitarinę visuomenę, okupuotą valstybę. Kokie patrauklūs būtų ateitininkų, pavasarininkų ir nepriklausomos Lietuvos jaunimo organizacijų idealai, jų nuopelnai auklėjant tuometinę jaunąją kartą, jų indėlis kovoje už Tėvynės laisvę, — perėmę jų estafetę, apmąstę ir kūrybiškai įsisavinę turtingą palikimą, mes turime eiti savo keliu, stengdamiesi, kad mūsų ateitis būtų verta praeities. Dabar ir pradėdame suvokti atsakomybę už savo darbą, nes pradėti turėsimė nuo paprasčiausios socialinės institucijos — nuo žmogaus, vadinasi, nuo savęs, savo artimųjų, draugų“ (4-5 psl.).

Toliau (9 psl.) paskelbtas LJS-gos sveikinimas JAV-bių prezidentui R. Reagenui, jo pernikimo proga. Išreikšta padėka „už neįkainojamą moralinę paramą tautos, kovojančioms už savo politinę nepriklausomybę, pagrindines žmogaus teises. Kasmetinės valstybės departamento ataskaitos apie žmogaus teisių pažeidimus, deklaracijos Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metinių progomis, Pabaltijo laisvės dienos — tai ir Jūsų didelio nenuilstamo darbo rezultatas“.

Kitoje vietoje (3 psl.) rašoma: „LJS drįsta atkreipti dėmesį į savo pasiūlymą demonstruoti Helsinkio susitarimų baigiamąjį aktą“, nes jis nieko gera neatnešęs pavergtomis tautomis. Keliais atvejais pasmerkiama Sovietų įvykdyta laisvos Afganistano valstybės okupacija, reiškiama ryškios simpatijos kovojančiam afganų tautai. Giriamos pastangos suruošti Kopenhagoje Pabaltijo tribunolą. Kitoje vietoje dėkojama išėjusioms lietuvių jaunimui už paramą Lietuvos jaunimui: „Kaip gera, kad pačių jaunaisių emigrantų kartą jaudina tėvynės Lietuvos likimas, tikinčiųjų reikalai“ (4 psl.).

Nėra abejonės, kad kieto pogrindžio sąlygomis veikianti LJS-ga nėra gausi savo narių skaičiumi. Tačiau už jos pečių, be abejo, stovi tūkstantai geriausių okup. Lietuvos jaunimo. O LJS-gos valdybos atsisaukimas baigiamas šiais žodžiais: „Mes jautiame, kad kalbame šimtų tūkstančių nužudytųjų geriausių Lietuvos sūnų — partizanų ir tremtinių kovų už tėvynės nepriklausomybę didvyrių — mūsų jaunimo atstovų vardu“.

b.k.v.

PRASIDEDA TRIBUNOLAS

Baltai ir skandinavų spauda (3)

Penktadienio VII.26 rytą visi trys pagrindiniai Danijos dienraščiai turėjo žinias apie Baltų tribunolą ir ketvirtadienio popietės demonstraciją prie Kopenhagos miesto rotušės. „Jyllands Posten“ įsidėjo dvi Vladimiro Bukovskio nuotraukas ir platų aprašymą. Pirmajam puslapy rašinius pradėdamas antrašte „Sovietų jėga remiasi priepausta“, o trečiojo puslapio Flemming Christian Nielsen reportažas pavadintas „Pabaltijo kraštai — taikos aukos“.

Reporteris praneša apie savo pasikalbėjimą su rusų žmogaus teisių kovotoju Vladimiru Bukovskiu, kuris teigia, kad Vakarų demokratijos ir grąsina sovietų ideologijai, ir teikia vilties milijonams prispaustųjų. Bet šių demokratijų nuolatinis nuolaidumas yra taip pat ir vienas mūsų rūpesčių šaltinis. Pabaltijo tautų likimas iliustruojama viena visuotinė taisyklė. Jos buvo pirmosios ilgojo eilės tautų, kurios buvo paaukotos taikos labui, nes menama taika tikroji yra Sovietų Sąjungos taktika pasiekti galutinę pergalę. Ši didžioji valstybės brąška, jausdamasi nesaugi, ir ji tegali išlaikyti savo jėgą, spausdamas savo gyventojus ir jiems rodydama nuolatinį karo pavojų, kuris grindžia Sovietų Sąjungos užsienio politikos agresijas. Vėliausia yra invazija į Afganistaną, aiškinama kaip būtinybė užtikrinti taiką. Man yra para-doksalas, sako Bukovskis, kad Vakarų demokratijos, kurios kalba apie prekybos ryšius kaip būdą taikai siekti, rodo fantastišką dvigubą moralę. Jos nori plėsti ekonominį bendradarbiavimą su Sovietų Sąjunga, bet boikotuoja Pietų Afriką. Bukovskis buvo pagrindinis kalbėtojas Kopenhagos rotušės aikštėje. Demonstracija, kurioje policijos apsaikaitavimu buvo apie 150 demonstrantų, buvo rishma su dešimties metų Helsinkio sutarties sukaktimi.

Tribunolą stebėj. Tass korespondentas, kuris liudininkus išvadino kišenvalgiais, chuliganais ir narkomanais, apmokėtais CIA ir NATO. „Jyllands Posten“ korespondento prašomas, jis visgi atsisakė plačiau paaiškinti šią charakteristiką. Gintaras Grušas „Politiken“ puslapyuose „Politiken“ VII.26 laidoje įsideda Lone Arnesen reportažą „Baltai pabėgėliai plauks laivu su fakelais“. Ketvirta-

dalys visų rusų raketų stovi trijose mažose Pabaltijo valstybėse ir jos visos atsuktos į vakarus. Tai sako Gintaras Grušas, kuris yra gimęs JAV iš lietuvių tėvų. Jis yra vienas iš vakar prasidėjusio Baltų tribunolo organizatorių. Beveik 400 baltų pabėgėlių ir jų palikuonių bei išstremtų kultūrinio gyvenimo asmenybių dalyvavo posėdžiuiose kartu su danų politikais. Primenama, kad Danija kaip ir daugelis kitų kraštų niekad formaliai nepripažino trijų Pabaltijo kraštų okupacijos ir ją laiko neteisėta.

Keturiasdešimt metų po rusų okupacijos ir dešimt metų po Helsinkio deklaracijos dėl žmogaus teisių pasirašymo, mes iš BPFO (Baltic Peace and Freedom Cruise) siekiame iškelti šį klausimą Jungtinių Tautų Saugumo taryboje, bet rusai kiekvieną kartą panaudoja savo veto teisę tai sustabdyti, sako Gintaras Grušas. Jis taip pat teigia, kad rusais negalima pasitikėti tarptautiniuose reikaluose, ypač nusiginklavimo klausimuose, kadangi per tuos dešimt metų po to, kai jie pasirašė Helsinkio deklaraciją, jie jos nesilaikė.

Tribunolas tęsiasi penktadienį, o tada eilę gauna Stokholmas. Iš čia laivu plaukiama Gotlando link, kur bus prisiminta ta daugybė pabėgėlių, kurie mirė ar buvo švedų pareigūnų sugrąžinti sovietams. Bus plaukiama tarptautiniuose vandenys, arti prie Pabaltijo balių krantų, kur šeštadienio naktį ant denio bus uždegti fakelai. Nėra jokios vilties, kad fakelus matytų pavergtų kraštų gyventojai, nes jie yra beveik jėga iškelti giliai į kraštus, o apylinkės prie Baltijos jūros dabar yra pavertos karinam. Sekmadienį laivas bus Helsinkio, o trečiadienį tribunolas baigsis Stokholme su iškilimėn Allhuset, baigia Gintaras Grušas.

Apie kartėlį ir kudišką įkaitą

„Berlingske Tidende“ VII.26 praktiškai ištisą užsienio žinių puslapį skiria Baltų tribunolo reportažams, tačiau neturi žinių apie demonstraciją prie rotušės. Ilgas Michael Kuttner straipsnis pavadintas „Girdimas pabaltiečių kartėlis“, o antrinė antraštė sako: „Aukštąs pareigūnas iš Estijos pabėgo su žmona ir jie sako, jog jų vaikas laikomas įkaitu. Tai vienas iš likimų,

kurie buvo atskleisti vakar Baltų tribunole Kopenhagoje“. Reportaže daugiausia vietos pašvęsta Valdo Randpere ir jo žmonos Leila Miller liudijimams. Paminėta, kad tribunolą atidarė Europos parlamento vicepirmininkas Poul Moller.

Valdo Randpere, 27 metų, ir jo žmona Leila Miller, 24 metų, yra jauniausi ir vėliausi pabėgę tribunolo liudytojai. Rampere savo ankstesnės pozicijos dėka taipgi yra vienas žymiausių pabėgėlių. Pora pabėgo oficialaus vizito Suomijon metu, 1984 m. rugpjūčio mėn., ir po to persikėlė Švedijon. Sovietų diplomatai Švedijoje bandė jį užverbuoti šnipu, žadėdami už tai išleisti jį dvejų metų dukrele, likusią Estijoje ir laikomą įkaitu. Jie dabar gyvena Stokholme, kur Leila Miller turi ateitį kaip „country and Western“ dainavimo žvaigždę. Viena iš jos plokštelių, pavadinta „Sleep, My Child“, skirta dukrytei Kaisa, kurią globoja Leilos mama Taline.

„Ko mes labiausiai trokštame, yra pamatyti savo dukrytę Vakaruose“, sako jie. „Tačiau, jeigu sovietų pareigūnai mano, kad jie gali ją naudoti kaip įkaitą tam, kad gautų mane samdinį, jie klysta“, sako Valdo Randpere. „Pirmąkart savo gyvenime aš esu padaręs ką nors, kuo aš tikiu“, sako jis apie pabėgimą. „Nesu galįjęs nė akimirkos, nors nelengva palikti savo kraštą, savo gimines ir draugus“.

Pagal Valdo Randpere, nebėra nė vieno sovietiško patrioto Estijoje. Veik visi komunistų partijos nariai jai priklausę asmeniškaus sumetimais, sako jis. „Kai kurie jų tikisi gero buto, kiti norėtų mašinos. Ir yra atsitikimų, — kaip mano, — kad jie tik laukia galimybės pabėgti“. Valdo ir Leila Randpere po pabėgimo, kuris sukėlė tarptautinį dėmesį, dabar kuria naują būitį: „Mes atvyri jai, kaip ji besiformuos. Kaisa ir toliau užima didelę dalį mūsų gyvenimo. Mes dažnai skambiname Leilos mamai su žinoti apie mūsų dukrele. Bet Kaisa nenori ateiti prie telefono. Vieneri metai yra ilgas laikas“.

Kagehistas apie priespaudą

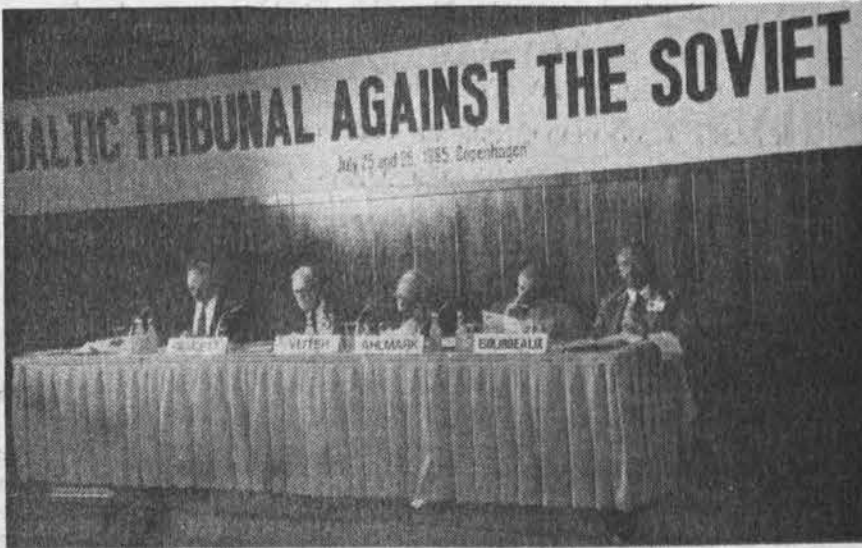
Tame pačiame „Berlingske Tidende“ puslapyje Jens Thomsen rašo apie Imanto

mirtinai užkankinantį naujokus per visokius vadinamus „hazing“), taip darydavo ir su naujokais kalėjime. Užtat ir aš buvau kokią savaitę budrus, kad nepadarytų ir man kokios nors netikėtos išdaigos, bet praėjo viena savaitė, kita ir, kai man nieko neatsitiko, nustoju tuo rūpintis. Matyt, kalėjimuose buvo tai praktikuojama tik kriminalistų, bet ne politinių kalinių.

Šiaip jau pastebėjau, kad, nors jie mano atžvilgiu laikėsi labai korektiškai, bet kartu ir labai santūriai. Iš pradžių net ir tarp savęs, atrodo, neperdaug atvirai kalbėjosi, palyginus su tuo, kas vėliau kameroje darėsi. Matyt, iš pradžių jie mane įtarė, kad gal aš tik apsimetęs nubaustu ateitininku, o galii būti valdžios infiltruotas šnipas, kad būtų sužinota, ką jie galvoja ir ką jie toliau planuoja veikti, iš kalėjimo išėję. Praėjus kuriam laikui, vis daugiau ėmė atsisirti ju liežuviai, ir jie pradėjo daugiau manim pasitikėti ir daugiau tarp savęs ginčytis ir, visai manęs nesivaržydami, daugiau diskutuoti įvairius klausimus. Vienas kitas net ir man kait kaip pasipasakojo iš savo veiklos ir praeities.

Jei turėčiau tokį talentą kaip turėjo rašytojas A. Vienuolis, kuris parašė „Intelligentų palatą“, tai galėčiau ir aš taip aprašyti savo kamera, nes joje buvo įvairaus plauko, įvairaus išsilavinimo ir labai įvairaus charakterio žmonių. Tačiau aš čia rašau ne kokią beletristinį apsakymą, panaudodamas savo lakią vaizduotę, bet duodu grynus faktus, nurodydamas net tikras pavardes tų asmenų, su kuriais teko kartu stumdytis ankštoje kameroje, kartu miegoti, kartu valgyti, kvėpuoti tuo pačiu priurktytų kameros oru ištisas aštuonias savaites. Štai kokie buvo mano bendro likimo „draugai“:

Valys Drazdauskas — trečiafrontininkas, 1931-34 dalyvavęs Lietuvos komunistų partijos pogrindžio veikloje, buvęs Darbininkų klubo Vilties ir marksistinių stud. organizacijų Stedra ir Aurora

Baltų tribunolas prieš Sovietų Sąjungą Kopenhagoje.

Nuotr. Sauliaus Girniaus

Lesinskio liudijimą Baltų tribunole. Lesinskis, 54 metų amžiaus, yra buvęs dezinformacijos laikraščio „Dzintines Balss“ redaktorius ir KGB karininkas. Lesinskis priklausė privilegijuotai klasei Latvijoje ir dirbo daugelį metų tiesioginėje Latvijos komunistų partijos centrinio komiteto žinioje (kuris valdomas iš Maskvos). Jis pabėgo su šeima New Yorke 1978 m., kada dirbo kaip sovietų funkcionierius — partijos sekretorius Jungtinėse Tautose.

„Kai maisto krizė prasidėjo sovietuose 1975 metais, latvių komunistų partijos generalinis sekretorius August Voss nusprendė išsiųsti visas latvių mėsos ir pieno produktų atsargas į Rusiją. Tai buvo daroma jau ir taip mažų latviams skirtų porcijų sąskaiton. Voss gerumo tačiau Maskvai nepakako, ir kitais metais ji reikalavo dar didesnių piliavų, taip, kad Latvija buvo beveik iššluota nuo maisto gaminių“, pasakoja Lesinskis. „Ir kultūros fronte vyksta masyvi latvių priespauda. Visas normalus latvių literatūros, muzikos ir meno vystymasis yra lenkiamas kietos sovietinės cenzūros, kuri taip plati, kad net knygos, kurias galima skaityti latvių, sovietuose, yra draudžiamos Latvijoje“.

Komentariai — televizija ir komunistai

„Jyllands Posten“ VII.26 televizijos kolumnistas Hellmut Trofthdahl rašo: „Danų media retai kada užsiima mūsų kaimynų kraštais anoj pusėj Baltijos jūros: Estija, Latvija ir Lietuva. Sovietų Sąjunga yra taip iš pagrindų sulyginus šias senas kultūrines bendruomenes, kad daugelis mūsų jaunimo šiandien vos žino, kur tie Pabaltijo kraštai yra. Dėl to TV-avisen (kasdieninė Danijos valstybinės televizijos žinių

programa) įtarpas apie Baltų pasaulinę konferenciją yra sveikintinas. Mes išgirdome, kad tik 53 nuošimčiai Latvijos gyventojų šiandien yra latviai. Gyventojai yra persekiojami deportacijom, jėga įjungiami karan Afganistane ir sistemingai spaudžiamas kultūrinis kraštų savitumas. Rusai stato atominio laivyno bazes Baltijos uostuose ir tuomi daro kalbą apie Baltiją, kaip nuo branduolinių ginklų laisvą zoną, beprasme. Baltai netrokšta nei jėgos, nei teritorijos, tik laisvės ir žmogaus teisių. Tribunolą turėtų pasekti TV-sktuelt (diskusinė programa, duodanti foną dienos įvykiams). Juk tai yra tik istorinis atsitiktinumas, kad Danijai nereikėjo kėsti tokio pat likimo, kaip šių trijų kraštų. TV-avisen privalo kiekvienu atveju transliuoti tribunolo baigiamąjį sprendimą Sovietų Sąjungos atžvilgiu. O ligšiol žinia apie tribunolą sekė labai keistą reportažą, paimtą iš sovietinės televizijos, apie Afganistaną, kur partizanai vadinami samdiniais žmogžudžiais, o jų tėvynės meilė buvo išaiškinta, kaip Vakarų propaganda. Taip totalitarinė valstybė pateisina savo globalinę plėtimosi politiką ir cinišką kitų valstybių suvereniteto nepaisymą“.

Maskvai ištikimos Danijos komunistų partijos organas yra „Land og Folk“ (Kraštas ir liaudies), „Ekstra-Bladet“ (kuris reklamuoja jai kaip Danijos didžiausias laikraštis) VII.26 laidoje tyčiojosi iš „Land og Fjols“ (Kraštas ir kvailiai) dėl pastarojo pasipiktinimo teigimu, jog sovietai bando rusifikuoti tris anksčiau buvusias laisvas Pabaltijo respublikas. Pasak „Land og Folk“, „Trijų Pabaltijo kraštų tautinė kultūra ir tapatybė yra gavusios stipresnę bazę socialiniam ir politiniam išsivystymui, kurį

(Nukelta į 4 psl.)

ATEITININKŲ DVASIA NEPALŪŽO

Atsiminimai iš moksleivių veiklos draudimo laikų
ANTANAS MASIONIS

23

Jiems atrodė to pilnai užteko, nes jie, be abejo, buvo girdę apie ateitininkų ir kunigų bylą ir tikėjosi gauti į savo kamara ir iš šito lagerio naujų žmonių. Pasakysiu, kad buvau sutiktas gana draugiškai. Tuoj jie man parodė, kur aš galėčiau gauti sau gultą. Jie davė man vietą viršuje, maždaug pačiame viduryje aukštutinių narių. Apatiniai nariai skaitėsi geresni, nes nereikėjo laiptoti į viršų, be to, kada tik norėjai galėjai sau ant žemutinės savo vietos prisėsti, skaityti ar rašyti, nelipdamas per kitų galvas. Tačiau žemutiniai nariai jau visi buvo užimti tų, kurie buvo ten atėję daug anksčiau, ir jie jų niekam neužleido.

Apsipažinimas su kalėjimo tvarka ir kameros inamiais ėjo labai palengva. Nei jie manęs daugiau iš karto neklausinėjo, kaip ir už ką aš buvau įkliuęs, nei patys neprisistatė nei pavardėmis, nei iš kurios „parapijos“ jie patys buvo. Sužinojau ir jų pavardes, ir jų priklausomybę tam tikroms jų „parapijoms“ tik per rytmetinius ir vakarinius patikrinimus šaukiant jų pavardes ir nusiklausęs jų pasikalbėjimų ir kartais iškilusių jų tarpe diskusijų. Turiu pasakyti, kad jie visą laiką buvo man korektiški. Buvau girdėjęs, kad, kaip studentai naujai įstojusiems į universitetą arba naujai priimtiems į studentų korporacijas iškėsdavo visokių, kartais net labai žiaurių išdaigų (Amerikoje net

markistinių stud. organizacijų Stedra ir Aurora

PASISEMKIME DVASINIŲ GĖRYBIŲ!

Dažnai kalbame apie dvasinio subrendimo ir religinio išsivystymo stoką lietuvių tarpe, tačiau retai kada pasiryžtame ką nors konkrečiau šiuo reikalu daryti. Klausimus paliekame vyresniam amžiui, tiksliau sakant, senatvei, nors gyvenimo realybė nuolat reikalauja giliai apmąstyti atsakymų, nuolat reikalingos ir religinės žinios. Dvasinė ramybė, kad ir vyresniame amžiuje, neateina savaime — jos reikia samoningai siekti.

Dievo Apvaizdos lietuvių parapija Detroite, pasitarusi su vyskupu Paulium Baltakiu, OFM, ir nutarė šių metų rugsėjo, spalio 11-13 dienomis ruošti kaip tik tokiomis temomis dvasinio atsinaujinimo savaitgalį. Programą praveisti pasikvietė šios srities specialistę Loretą Giržaitę, kuri yra St. Paul vyskupijos Minneapolisje, Minnesotėje, religinio auklėjimo direktorė. Amerikiečių visuomenėje plačiai žinoma kaip paskaitininkė ir auto-

re, parašiusi tris knygas: „Aids to Adult Scripture Sharing“, „The Church as Reflecting Community“, „Your Life: More Radiant Than Noonday“. Paskutinioji liečia ne tik dvasinį brendimą, bet kartu ir asmenybės vystymąsi. Knygos yra išleistos „Twenty Third Publications“ spaustu- vės anglų kalba. Detroite bus galima šias knygas įsigyti. Loretta Giržaitis yra gimusi Chicagoje ir taip pat kalba lietuviškai.

Numatyta ši savaitgalio programa: penktadienį vakare — susipažinimas, dalyvaujant Loretai Giržaitis. Šeštadienį ryte — žvilgsnis į save: Dievo duotas dovanas ir talentus. Po pietų — suaugusių religinis auklėjimas: svarba ir kaip tai praktiškai įvykdyti, vyskupo talkos būrelių pasitarimas. Vakare — literatūros vakaras. Sekmadienį po šv. Mišių aukos paskaita: „Kaip malda išreiškia mane ir aš — malda“. Bus taip pat rodomas filmas.

Planavimo suaugusių religinio auklėjimo savaitgalio Detroite komisija. Iš kairės sėdi: Dievo Apvaizdos par. klebonas kun. V. Kriščiūnėvičius, D. Petronienė, L. Rugienienė ir vysk. P. Baltakis; stovi: prof. J. Pikūnas, kun. A. Saulaitis, R. Petrušienė ir B. Neverauskas. Nuotr. A. Rugieniaus

Kviečiami dalyvauti visi ne tik iš Detroito, bet ir iš kitų lietuvių kolonijų, kurie šiais klausimais domisi ir rūpinasi. Programą ir organizavimą vykdo Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos švietimo komitetas kartu su vyskupo talkos būreliu, globojant vyskupui Pauliui Baltakiui, OFM, ir parapijos klebonui kun. Viktori Kriščiūnėvičiui.

Dėl smulkesnių informacijų prašoma kreiptis pas švietimo kom. ir vyskupo talkos būrelį pirmininkę Liūdą Rugienienę, 30717 Lund Dr., Warren, MI 48093, tel. 313-573-9448.

Liūda Rugienienė

Prasideda tribunolas

(Atkelta iš 3 psl.)

sovietų jėga šiuose kraštuose apsaugojo, negu tarpukario buržuazinės valdžios būtų galėjusios garantuoti. „Ekstra-Baldet“ sako, kad „Land og Folk“ argumentas turbūt yra, kad vyksta ne „rusifikacija“, o „sibirizacija“ — sovietai yra deportavę šimtus tūkstančių pabaltiečių į Sibirą. Tai nuo seno žinomas rusiškas receptas, bet socialistinio rojaus

jis pritaikomas daug didesniu mastu. Kaip amžino atminimo Chruščiovas yra sakęs, Stalinas norėjęs Sibiran deportuoti visus ukrainiečius. Tik tai būtų praktiškai neįmanoma, nes ukrainiečių yra 40-50 milijonų.

A.A.L.

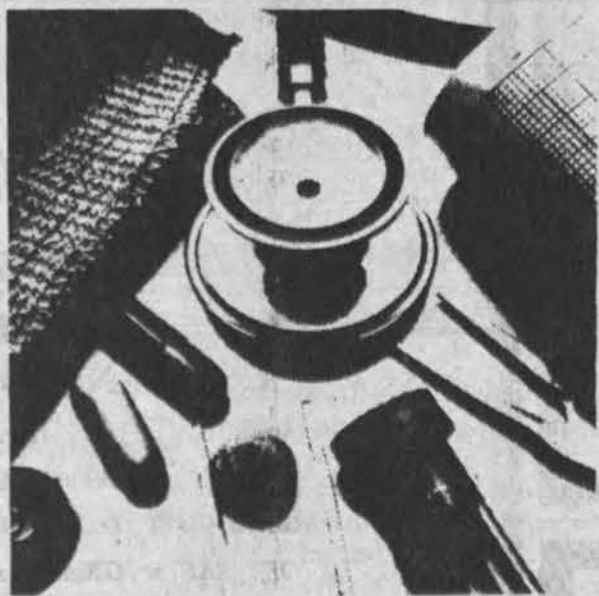
THE SANDMAN WATERBEDS
1841 W. 95th St. (Beverly Hills)
TEL. — 233-9494
Low down payment-financing available on approved credit.
30 - 60 - 90 Day Layaway
Monday thru Friday 10 am to 8 pm
Saturday 10 am to 6 pm
Sunday 12 Noon to 6 pm

Looking for the right doctor?

Are you looking for complete, continuous, medical care for yourself or your family?

The Marquette Park Family Medical Center provides health care services such as

- Pediatric & Adolescent Medicine
- Adult & Geriatric Medicine
- Obstetrics/ Gynecology
- General Internal Medicine

- General Minor Surgery
 - Casting & Immunizations
 - Laboratory & X-Ray services
 - Osteopathic Manipulative Therapy
- Routine and Urgent Office Visits Accommodated. Extended hours for your convenience Monday through Saturday.

For an appointment with an Osteopathic Family Physician, also on staff at Olympia Fields Osteopathic Medical Center call 476-4216

6604 S. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois
a division of the CCOM Ambulatory Care Network

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

The Voice of America, Washington, D.C., is recruiting continuously for qualified International Radio Broadcasters in the Lithuanian language. Salary ranges from \$17,824 to \$26,381. VOA representatives will be in Chicago interviewing and testing potential candidates during the end of September. Candidates with a fluency in Lithuanian and English, and experience in journalism, translating, and/or academic research may obtain an interview by contacting: James Seegars at the Voice of America, Recruitment & Placement Div. (202) 485-8119. VOA is an Equal Opportunity Employer.

Reikalinga lietuviškai kalbanti moteris, kad pasaugotų šypsantį dvejų su puse metų angeluką. 2-3 dienas į savaitę.

Skambinkite 599-2253

SEAMSTRESS—EXPERIENCED
Permanent part time/full time
Days or Evenings
Foreign speaking people welcome
Call Mrs. Malcheski — 246-5890
GABRIELAS
BRIDAL AND FORMAL WEAR
Easy access to Stevenson Exp'way
Joliet and Wolf Roads

GENERAL FACTORY MACHINE OPERATORS
1st and 2nd shifts available
Applications accepted from 9 a.m. to 3 p.m.
CENTRAL MAILERS INC.
7211 S. Lockwood, Bedford Pk., IL

GENERAL FACTORY
Applications Now Being Accepted at
JETSON MIDWEST MAILERS INC.
5040 W. 111th St., Oak Lawn, IL
From 8 to 6 P.M.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT
Isnuojama 3 dideli svars kambariai, bus šviežiai nudažyti, 66-ta ir Campbell Ave. Priklauso šildymas. Ramus pastatas, tik suaugusiems.
\$265.00 per mėn.
Tel. 247-2437 arba 284-2917

MISCELLANEOUS

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir patalysimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, Radial, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Primaame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

M.A. SIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių išvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbia diena. „Drauge“.

DEMESIO!

Ieškoma—Lietuvių grupė, kuri padėtų steigti etninių grupių kurortą ir gyvenamąsias rezidencijas prie ežero, 29 myl. į pietus nuo Chicago, netoli greitkelio išvažiavimo, Teirautis — skambinant 815-468-6481

REAL ESTATE

RE/MAX
paulius jasinevicius
4137 Oak Road
Chicago, Ill. 60641
Office: (312) 747-7790
Residence: 745-1882

SIMAITIS REALTY
Income Tax — Notary Public
2951 W. 63 St. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie — 778-2233

MISCELLANEOUS

10% — 20% — 30% pigiau mokėtis už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

Liaudies menas ir kitkas "Drauge"

Apsilankykite į „Draugo“ administraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienrašio „Draugo“ administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos ir drobės.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Popular Lithuanian RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAŽINTA ASTUNTOJI LAIDA

Suredagavo
Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve išleido aštuntą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagrazino šią laidą naujais pataisimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius su šindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukelusi labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, Knygų Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Kaina su persiuntimu \$5.75

Illinois gyventojai pridėkite dar

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGE“, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra viena prietamos.

Iš sovietinio gyvenimo

K. BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Butų stoka ir toliau liko Sov. Sgos gyvenimo problema. Ypatingai ant savo pečių tai jaučia jaunavedžiai, ieškodami sau atskiros pastogės ne tik nuo darbo laisvoms dienoms, bet taip pat skirdami ir vakarus. Daugumai pasitarauja butų pasikeitimai, kurie valdžios toleruojami. Tai įrodo Maskvos Taikos prospekto šoninėje g-vėje prie miesto butų paskirstymo raštinės šeštadienio vaizdas, kur aplinkiniai medžiai yra apklijuoti šimtais butų skelbimais, kur tūkstančiai, maskviečių rankose nešioja savo pasiūlymus.

Tiesa, oficialiuose leidiniuose „Reklama“ ir „Biuletenis“ randami butų paieškosimui — pasikeitimai, tačiau čia pat vietoje galima žymiai lengviau susitarti, susiderėti pačia kaina. Labai daug sutinka mokėti net ir aukštą kainą, nors oficialiai ji negali persiekti 1% pajamų, taigi apie 20 rublių darbininko atlyginimo. Bet jauni žmonės, norėdami atsiskirti nuo uošvių buto, nuo bendros virtuvės, sutinka mokėti ir aukštesnę kainą, nes beveik 25% šeimų persikrymų kaltininkai yra bendras gyvenimas su visiška svetimais žmonėmis ar giminėmis.

Kita didelė problema — alkoholis. Tiesa, Gorbachiovas dievaiciu Bacho garbintojams paskelbė karą, sumažindamas alkoholinių gėrimų krautuvių skaičių, nupigindamas vaisvandenių kainą ir įsakydamas griežtai bausti alkoholikus darbovietėse. Manding, alkoholis yra rusiško gyvenimo dalis, tad ir veiksmai išsivystę, padidėjo slaptų gamyklų skaičius kaimuose, atvežant „samagoną“ į miestus, padidėjo ir slaptų parduotuvių skaičius privačiuose namuose. Mat, bobutės, dienos metu turėdamos laiko, važinėja po Maskvos alkoholio krautuves, nusipirkdamos kiekvienoje „pusbonkį“ ar „litrą“ ir vakare ar nakties metu parduodamos trigubai aukštesne kaina. Mat, mažos senatvės pensijos verčia žmones imti kad ir pavojingo darbo. Kaip praneša vokiečiai, milicija Maskvoje užtikino eilę tokių „butlegerių“ ir juos griežtai nubaudė.

Tačiau įdomu, kaip pasielgė Sov. Sgos pasiuntinys Šveicarijoje, gavęs Berno policijos skundą, kad jo diplomatai (su imunitetu) važinėja automobiliais Šveicarijoje neblaivie

stovyje. „Ar ir juos pasiuntinys taip pat griežtai nubaudė“, klausia „Bild“ dienraštis gegužės 12 d.

Atetiš parodysi, ar Gorbachiovo darbas duos gerus vaisius, ar liks tik Sizifo darbas. Tai parodysi artima žiema, kai „vodka“ prie šalčio bus rusų gyvenimo elektras.

Prieš keletą mėnesių rašiau apie raudonosios armijos karius Rytų Vokietijoje. Jie ten gyvena geto gyvenimu, o jeigu išleidžiami į miestą, tai tik grupėmis. Į Rytų Vokietiją nesuiciami pabaltiečiai bei mokantieji vokiečių kalbą. Nedaugelis jų pasiekė vakarus — keli eiliniai ir keli karininkai.

Pereitą savaitę „Berliner Morgenpost“ pranešė apie nušautą Tiuringijos Jenoje raudonarmietį. Karys iš tėvų gavo pranešimą, kad jo brolis žuvo nuo partizanų kullos Afganistane ir yra laidojamas tėviškoje. Raudonarmietis, nors žinojo, kad jis negaus atostogų leidimo (iš Rytų Vokietijos jie neišleidžiami), tačiau kreipėsi į pulko vadą, prašydamas, kad ir trumpų atostogų. Suprantama, jis gavo griežtą „niet“ atsakymą. Grįžęs į kareivines, jis paėmė automatinį šautuvą (kalašnikovas su 150 šovinių), išbėgo iš kareivinių, sulaukė taksi, priversdamas vairuotoją išlipti ir automobilio. Su paruoštu kalašnikovu prie savo šono raudonarmietis dideliu greičiu važiuavo į geležinkelio stotį, tačiau visose gatvėse jau buvo pastatytos užvaros. Stabdymas dideliu greičiu važiuojantį automobilį, jis mėgino iš jos išsokti. Deja, pasipylė jo draugų automatinio šautuvų kulku kruša. Nepasiekęs geležinkelio stoties, raudonarmietis mirė prie taksi. Tuo pat jis buvo dviejų karių nuvilktas (nuneštas) į karinę mašiną. Tai dar viena drama po nušauto amerikiečio majoro Rytų Vokietijoje, ši karta lietuviams gerai pažįstamoje Tiuringijoje.

Tikintieji i Evangeliją neginčijamai turi pirmenybę prieš visus kitus, ir tai dėl šios paprastos priežasties, kad, jeigu tai tiesa, jie susilauks savo atlyginimo vėliau, o jeigu nebūtų gyvenimo anapus, jie galės būti tame anapuse miego su netikinčiais, savo gyvenime turėję aukštos vilties parama, nepatirdami vėliau nusivylimo.

G. Byron

BULIŲ KAUTYNIŲ DRAMA MADRIDE

KOSTAS BURBA

Bulių kautynių (b.k.) pavadinimas nėra tikslus, nes buliai tarpusavyje arenoje nesikauna. B. k. eise vyksta bulių ceremoninės skerdynės, dažniausiai šešių bulių per dvi valandas. Tik išimtiniais atvejais po b. k. ių bulius išlieka gyvas, bet ir tuo atveju jis ilginiui neišvengia skerdyklos.

B. k. dalyviams tikimybė žūti visos karjeros laikotarpiu yra 1 iš 10, o būti sužeistam — 1 iš 4.

Ispanijoje b. k. yra 2000 metų višum senumo populiausia pramoga. Tai kartu sportas, cirkas ir baletas. Tai dramos, grakštumo, judesių tikslumo ir vikrumo derinys. Tai žaidimas mirtino pavojaus akivaizdoje tarp 120 svarų žmogaus ir 1200 svarų laukinio žvėries. Tai buliaus ritualinė mirties drama smėlio ir kraujo arenoje, stebint miniai.

Drauge yra tai ir kermošius, kuris vyksta prieš, per ir po b.k. aplinkinėse gatvėse ir „Plaza de toros“ aikštėje.

Ispanai laiko b.k. menu, ne sportu, ir lygina žymiausius matadorus su žymiausiais kompozitoriais, o b.k. su opera, kur iškart pasireiškia kelios meno šakos: dainavimas, vaidyba, baletas, dekoracijos ir muzika. Daugelis b.k. žiūrovų yra fanatikai; tai lyg azartinis lošimas, nuo kurio, sykį įsitraukus, negalima atsispausti. Matadoro manevrus su buliumi kautynių metu Hemingway vadina „judesių poezija“.

Prieš uždangos pakėlimą

B. k. eise, žinoma, uždangos nėra, tačiau įtempto laukimo nuotaika ta pati. Kai tik šių metų kovo 17 d., sekmadienį, išlipau Madride požeminio traukinio stotyje „Ventas“, tuoj patekau į spūstį. Aikštėje buvo pilna žmonių. Improvizuotose krautuvėse vyko šaligatvių prekyba. Prie b.k. amfiteatro kasos langelių stovėjo ilgokos eilės, uniformuotų policininkų tvarkomos. Belaukdamas eilėje šiaip taip išsiaiškinau angliškai su studentu, kokio man bilieto prašyti. Studentas žinojo, iš kurių vartų išeina veikėjai, kur išleidžiamas bulius, kur į akis saulė spindi arba nugarą kaitina ir kurios vietos pigesnės. Šios b. k. buvo eilinės, ne festivalinės, be ypatingai pasižymėjusių veikėjų, tad ir kainos buvo nedidelės. Už 670 pezetų (apie \$3.75) gavau gerą vietą. Ypatingais atvejais geriausi bilietai kainuoja po kelis šimtus dolerių, ir juos nelengva gauti, nebent „juodoje rinkoje“. Pražiopsojau išsinuomoti sėdimą pagalvę; to išdavęs pajutau po dviejų valandų sėdėjimo ant cemenčio suolo be atamos.

Madridio didysis amfiteatras, pastatytas 1923 m. talpinąs 25,000 žiūrovų, buvo dviem trečdaliais užpildytas. Tarp suolų vaikštinėjo alaus ir Coca Cola pardavėjai. Popietė buvo saulėta, bet vėsoka. Arenos patarnautojai grėbliais lygino smėlį. Už sunkių medinių vartų, koridoriuje, stovinėjo uniformuoti veikėjai, spaudė vienas kitam ranką arba apsikabinę, matyt, linkėjo laimės prieš kautynes, matėsi jų nervuotumas. Du nedideli orkestrai diametraliai priešingose amfiteatro pusėse derino dūdas.

Šioje arenoje ne viena veikėja aptiko mirtį, vienas kitas tapo ant rankų nešiojamas minios herojus ar net milijonierius.

Paminėtina, kad kiekvienas amfiteatras prieš b. k. pasimeldžia.

Eisena

Štai visi jau sėdi, pavėlavę skuba į vietas, pasigirsta fanfaros, atsiveria didieji vartai, ir į areną išžygiuoja, išjoja visų veikėjų eisena. Sakoma, kad Isapnijoje tik b. k. ir pamaldos prasideda punktualiai. Silkas ir sidabru bei auksu siūti rūbai žiba saulėje. Eisenoje dalyvauja visi šios dienos šešių b. k. veikėjai, apie du tuzinai, net ir trys mulai viename pakinkte ir jų varovai, kurie vėliau iš arenos išvilks nukautus bulius. Eisenoje kiekvienas dalyvis užima vietą pagal savo rangą ir amžių. Garbingiausia vieta priklauso seniausiam ir žymiausiam matadorui ir jo palydai.

Apėję areną ir pasisveikinę su žiūrovais ir dignitoriais, visi išeina. Arenoje lieka tik keli pirmųjų kautynių veikėjai svarbiausiam veikėjui, buliui, pasitikti.

Visoms šešioms b. k. pasibaigus, irgi vyksta eisena,

tačiau tada minia jau pradeda skirstytis, susigrūdus prieš išėjimą dar atsuka eisenos pasižiūrėdama. Tik didieji entuziastai bėga artčiau arenos ir eisenos išėjimo koridoriaus, šūkauja ir garbina labiausiai pasižymėjusį šios dienos matadorą.

Bulius (toro)

Štai vėl fanfarai ir į areną zovada išskuba iš šoninių vartų pirmas ir pagrindinis šio vakaro keturkojis veikėjas, išskuba ir sustoja arenos viduryje, lyg laukdamas katučių.

Tai jaunas (nuo 3 iki 5 metų), raumeningas, smailiais ragais, juodas veislis jautis. Galvą aukštai pakėlęs, staigus judesiuose, karingai nusiteikęs. Parvežtas iš laukų ir ką tik atskirtas nuo bandos, jis yra irzlus ir „puola kas jam papuola“.

Savo veisle jis skiriasi nuo naminių galvijų. Bent trejus metus jis buvo auginamas grietijoje priežiūroje specialiam ūkyje, buvo bandomas ir atrinktas šiam jo gyvenime lemtingam pasirodymui.

Savo laiku tokie buliai būdavo auginami Ispanijos, Prancūzijos, Portugalijos ir Italijos karališkuose dvaruose; net Ispanijos katalikų bažny-

čios dvarai pasipelnydavo kautynių bulių auginimu. Kautynių buliai pasižymi drąsa, greita reakcija ir gera atmintimi, jų antrą kartą leisti į areną negalima.

Buliai yra daltonistai — neatskiria spalvų. Nuomonė, kad raudona spalva juos ypatingai erzina, yra klaidinga. Raudona spalva tradiciškai parinkta b. k. skepetoms, kad sumažintų žiūrovų įspūdį kautynių metu liejantis kraujai. Retkarčiais pasitaiko, kad bulius atsaisako puli ir būti erzinas. Tada jis iš arenos išeina gyvas ir skerdyklą. Kautynių rengė-

jams ir buliaus augintojams yra nuostolis ir bloga reklama. Kautynėms visi šeši buliai dažniausiai imami iš to paties ūkio, kur jie kartu augo ir yra panašių fizinių ir būdo savybių. Buliai pažįsta vienas kitą iš kvapo ir toleruoja savo bandos narius. Skirtingų bandų broliai tarpusavyje kovoja iki mirties. Tad tik tos patios bandos bulius galima kartu laikyti ir vežioti. Didesni kautynių bulių ūkiai turi savo mažas arenas, kur jauni, mažiau pavojingi buliai ir pradedantieji matadorai atlieka praktiką ir bulių atranką.

Kautynių buliai paeina iš laukinės Iberijos veislės,

DRAUGAS, 1985 m. antradienis, rugsėjo mėn. 17 d.

ypatingai žiaurios, puolančios bulių auginimas ir prileibe provokacijos. Savo laiku tokie buliai būdavo maišomi su naminių galvijų banda troių priežiūroje. Yra nustatytas bulių amžius, svoris, ragų smailumas ir pan. (Bus daugiau)

A. + A. GEORGE OSBAL

Gyveno Čikagoje. Gimė Čikagoje. Mirė 1985 m. rugsėjo 15 d., 5:30 val. ryto.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Janina, sesuo Genevieve Sticha, švogeris Joseph ir jų vaikai Frances, ir David, pusbrolis Vytautas Šurn ir pusseserė Birutė su šeimomis, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Butkus koplyčioje, 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., antradienį, rugs. 17 d. ir trečiadienį, rugs. 18 d. nuo 2-9 val. vakaro. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį rugs. 19 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Sv. Antano parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Liet. Tautines kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: ŽMONA ir SESUO

Laid. direkt. Sally Butkus. Tel. 652-1003

PETRUI SAKUI mirus,
jo žmoną Rūtą
nuoširdžiai užjaučiu
ir kartu liūdžiu.

ANTANAS ADOMENAS

EUDEIKIS

Laidotuvių direktoriai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

Tėvas ir sūnus

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

DRAUGO PROJEKTAS 85

AUKOJO:

Roma Murphy, Indianapolis, IN	\$300
A. Čepėnas, Chicago	100
Dr. Vyt. ir Aldona Taurai, Chicago	50
Marytė Juzėnaitė, Oak Lawn, IL	50
Uršula Rastenienė, Chicago	50
I. Krikščūnienė,	50
Evergreen Park, IL	
A. Gylis, Olympia, WA	30
S. Martinaitienė, Torontoto, Canada	25
M. Tverjonas-Tiškevičius, Chicago	25
Dr. R. Povilaitis, Lemont, IL	25
Vacys Kavaliūnas, Cleveland, OH	22
Peter Andriulis, Hot Springs, AR	20
Anatanas Bertulis, Hot Springs, AR	20
Frank Mozuraitis, Chicago	20
Kazys Jakštas, Wisconsin Dells, WI	20
Stasys Skripkus, Kearny, NJ	20
Vincas Dubauskas, Woodhaven, NJ	20
Charles S. Feeney, Westminster, CA	20
Pranas Račiūnas, Lemont, IL	20
Juozas Budreika, St. Petersburg, FL	20
Viktoras Šnaštas, Hatboro, PA	20
E. Marčiukaitienė, Dearborn, Hts., MI	20
Juozas Skaudys, Woodland Hills, CA	20
Bronė P. Tarutienė, Willowick, OH	20
Juozas Naujalis, Cicero, IL	20
Algis Norkevičius, Westboro, MA	20
Antanina Stonienė ir Linas Stonys, Southfield, MI	20
Juozas Betkauskas ir L. Vėžienė, Chicago, IL	20
Aleksas Verikas, Racine, WI	20
Ona Kovas, Omaha, NE	20
Ona Dainis, Chicago	20
Dr. E. ir R. Šilgaliai, Euclid, OH	20

Projekto rėmėjams nuoširdus ačiū.

Tax Exempt under Sec. 501(c) (3) of the code.
Lithuanian Catholic Press Society (Federal I.D. 236-1395573)

A. + A.

Inž. RAIMUNDUI MIŠAUSKUI,

lietuvių patrijotui, kovotojui prieš komunizmą, Amerikos Armijos nusipelnusiam parašutininkui per anksti mirus, jo žmonai SOFIJAI, tėvams TEOFILEI ir ZIGMUI MIŠAUSKAMS bei kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą ir drauge liūdime.

MARTA ir VYTAUTAS-ALEKSANDRAS
RAČKAUSKAI

RAIMUNDUI MIŠAUSKUI

mirus, žmonai Sofijai, tėvams Teofilui ir Zigmui Mišauskams bei visiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

DANUTĖ IR STASYS LIEPAI
ELENA IR JONAS PURTULIAI

A. + A. SILVESTRAS NAVICKAS

Mirė 1985 m. rugsėjo 15 d., 5:22 val. vak., sulaukęs 65 m. amžiaus.

Gyveno Wisconsin Dells, Wisconsin. Anksčiau — Hillside, Ill.

Gimė Lietuvoje, Mažeikių apskr., Ylakių mieste. Amerikoje išgyveno 35 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Bronė (pagal tėvus Arbačiauskaitė), Lietuvoje 2 broliai — Antanas ir Zenonas su šeimomis ir 2 seserys — Zuzana ir Ona su šeimomis. Vokietijoje 1 brolis Feliksas su šeima.

Priklausė Knights of Columbus Assumption Council #3671, Sv. Vardo dr. jai Sv. Kryžiaus parapijoje, Vyt. Didž. Šaulių sąg. g. Tauragės klubui, Šakių klubui, Chicago medžiotojų ir meškeriojų klubui, Venecijos lietuvių dr. jai.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st Street, antradienį, rugs. 17 ir trečiadienį, rugs. 18 nuo 3-9 val. vak.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugs. 19 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, seserys ir broliai.

Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A. + A. VYTAUTAS VIRBYLA

Gyveno Brighton Parke, Chicago, Ill.

Mirė 1985 m. rugsėjo 14 d.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno virš 36 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Algis ir duktė Kathy, abu gyvena Baltimore, Maryland; motina Agota, 3 seserys: Dana Eičinas, Teresė Ančiulis su vyru Stasiu, Irena Kubilius su vyru Algiu. Velionis buvo sūnus a.a. Jono Virbylos.

Kūnas buvo pašarvotas D. Gaidas ir G. Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks antradienį, rugs. 17 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus nulydėtas į Sv. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų buvo nulydėtas į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuliūdę: Sūnus, duktė, motina ir seserys.

Laid. direkt. D. Gaidas ir G. Daimid. Tel. 523-0440.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad mūsų mylimas vyras ir brolis

A. + A. RAIMUNDUI MIŠAUSKUI

mirus, žmonai SOFIJAI, tėvams, TEOFILEI ir ZIGMUI MIŠAUSKAMS, giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

JOKŪBAS ir GRAŽINA GRAŽIAI su šeima

ir
ERNESTINA GRAŽIENĖ

A. + A. RAIMUNDUI MIŠAUSKUI

mirus, jo tėvams TEOFILEI ir ZIGMUI MIŠAUSKAMS, ŽMONAI, GIMINĖMS ir artimiesiems liūdesio valandoje reiškiamo giliausią užuojautą.

V. ir V. ŠIMAICIAI
O. MAŽEIKIENĖ
O. ir L. KRONAI

J. ir S. GIRDŽIONAI
V. SIRGIDIENĖ
B. ir E. VENGANSKAI

APLINK MUS

„Draugo“ metinis banketas bus rugsėjo 28 d., šeštadienį, 7 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Meninę programą atliks Dainuojančios žemaitės, vadovaujamos K. Skaisgirių. Jos yra Bronė Stravinskienė, Dana Varanackienė ir Aldona Underienė. Joms akompanuos Alvydė Eitutytė. Šokiams gros Ažuolo Stelmoko orkestras. Bilietus galima jau dabar įsigyti pas komiteto narius ir „Draugo“ administracijos raštinėje.

x Seselių Pranciškėčių rėmėjų metinis seimas bus spalio 6 d., sekmadienį, šv. Mišiomis Marijonų koplyčioje ir paskui pietumis ir posėdžiais Marijonų vienuolyno svetainėje. Rėmėjams vadovauja Sabina Klatt.

x Salomėja Endrijonienė, Jaunimo centro valdybos pirmininkė, kaip chirurginių gailestingųjų seserų sąjungos delegatė, sekmadienį, rugsėjo 15 d., išskrido į Olandiją ir ten dalyvaus tarptautinėje konvencijoje. Grįš į savo pareigas už trijų savaitių, nes dar nori aplankyti kitus Europos kraštus.

x Dr. Gediminas ir Vanda Balukai, dėl kitų įsipaigojimų negalėdami dalyvauti „Draugo“ metiniame bankete, atsiuntė 50 dol. auką spaudai paremti. Nuširdus aciū.

x Evos Žabarauskaitės su Povilu Varnaičiu sutuoktuviniai užsakai skelbiami Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke.

x Dainuojančios Žemaitės, vadovaujamos muz. K. Skaisgirių, padainuos keletą dainų rugsėjo 22 d. tuoj po Mišių rengiamam Tautos šventės minėjime. Minėjimą ruošia LB Marquette Parko apylinkės valdyba.

x „Bridges“, Lithuanian-American News Journal, nr. 8, jau išėjo iš spaudos. Šiame numeryje yra straipsnių apie dvikalbiškumo reikalingumą, apie vaikų knygeles ok. Lietuvoje ir kt. Šiek tiek yra ir informacijos. Žurnalas gausiai iliustruotas. Redaguoja Demie Jonaitis, padeda D. Bulvičius ir E. Vaičiulis.

x Daina Žemliauskaitė-Juozevičienė, Albany, N.J., prateisė „Draugo“ prenumeratorą su 15 dol. auka. Nuširdus aciū.

x Kazys Pabedinskas, visuomenininkas, Aleksandra Kivėnas, Juozas Jurgilas, Stasys Ramas, Jonas Vincius, Antanina Skinkienė, Elena Jucevičius, Gražina Markonis, visi iš Chicagos, Antanas Zailskas, Cicero, Ill., J. Didžbalis, Toronto, Kanada, B. Sakalas taip pat iš Toronto, gražino laimėjamų šaknelių ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. aukų. Labai dėkojame mūsų mieliems „Draugo“ rėmėjams.

x Vyresnio amžiaus moteriškiei reikalinga uolatinė šeimnininkė lengvai buto ruošai ir maisto pagaminimui. Atskiras kambarys, valgis, atlyginimas. Tel. 254-7553, po 6 val. vakaro.

(sk.)

x Jaunimo centro valdyba praneša, kad vietoje pasitraukusio Henriko Lauciaus jo pareigas (valdybos vicepirmininko) sutiko perimti Jonas Paronis. Henriku Lauciu už ilgą metų darbą reiškia nuoširdžią padėką. Jaunimo centras darbo dienomis, išskyrus pirmadienius, atidarytas 9 val. — 1 val. ir 5 val. — 9 val. v. Atkreipti dėmesį — pirmadieniais Jaunimo centras uždarytas.

x Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijos susirinkimas bus ateinantį penktadienį, rugsėjo 20 d., 6:30 val. vak. parapijos salėje. Visi nariai ir norintieji nariais būti kviečiami susirinkime dalyvauti.

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos Motinų klubas šeštadienį ir sekmadienį, rugsėjo 28 ir 29 dienomis, rengia prie parapijos kepsnių išpardavimą. Šeštadienį nuo 4 iki 8 val. vak. bus vakarienė, o sekmadienį nuo 8 val. ryto iki 1 val. p.p. bus pusryčiai. Visi kviečiami nevalgyti namie, o ateiti į parapijos mokyklos salę.

x Victor G. Mathieu iš Bristol, R. I., vedęs lietuvių ir susidomėjęs lietuviškais reikalais, paaugojo 2000 dol. Lituanistinei katedrai. Gulf naftos bendrovė, kurioje jis dirba, papildė jo auką dar 2000 dol. Jam tikrai Lituanistinės katedros organizatoriai labai dėkingi.

x A. A. Vladas Rimavičius, 94 metų amžiaus, mirė Chicagoje. Liko žmona Bronė, sūnus Antanas su šeima dukte Sofija Jelionienė su šeima ir kiti artimieji. Dar nežinia, kada bus laidojamas, nes dukte yra išvykusi į Europą.

x Audronės Dirkytės su Steven De Vita užsakai eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke.

x Algis Regis bus pagrindinis kalbėtojas Tautos šventės minėjime, kurį ruošia LB Marquette Parko apylinkės valdyba rugsėjo 22 d. 11:30 val. ryto parapijos salėje. Meninę dalį atliks Dainuojančios Žemaitės, o po to bus kavutė. Visi lietuviai mielai laukiami.

x Dr. Vytautas Maurutis ir Balys K. Auginas, Cleveland, Ohio, vilkaviškių suvažiavimo rengėjų vardu atsiuntė 25 dol. čekį su laiškų: „...vilkaviškių sėkmingam susibūrimui prisiminti dalinamės su Jumis to parengimo bendrą džiaugsmu, paremdami lietuviškąją spaudą, kad ir nedidele auka. Linkime Jums sėkmingai gyvuoti ir būti mūsų gyvenimo gražia, kasdiene dalimi. Bylokite ir toliau lietuviškų žodžių, gindami lietuvių teisę ir laisvę ir išlikimą. Ačiū už talką ir informacijos paskleidimą“. Ačiū už mielą auką, gražų laiškutį ir linkėjimus.

x Los Angeles LB apylinkės valdyba atsiuntė laiškutį, kuriame rašoma: „...apylinkės valdyba nutarė „Draugo“ darbą paremti maža 50 dol. auka“. Pasirašė J. Navickas. Visai valdybą nuširdus aciū už rėmimą savos spaudos.

x Union of Lithuanian Catholic Women's Organization's Yonkers, New York, už gerą „Draugo“ informaciją atsiuntė 15 dol. jo paramai. Labai aciū.

x Jonas Sabanas, Chicago, Ill., gražino laimėjamų šaknelių su 20 dol. auka. Mielam mūsų rėmėjui tariame nuoširdų aciū.

x Aleksas Lauraitis, Willow Springs, Ill., Ignas Vencus, Chicago, Ill., atsiuntė po 15 dol. aukų ir gražino laimėjamų šaknelių. Nuširdus aciū.

Vasario 16 gimnazijos šių metų abiturientai. Iš kairės sėdi: E. Seidlerytė, direktorius A. Smitas, L. Kuršytė, M. Balaišytė (pirma mokinė iš Kanados išlaikius abiturientų egzaminus); stovi: G. Korintas, M. Gaizauskaitė, O. Levšteinas ir L. Burškaitytė.

Nuotr. M. Šmitienės

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

KĄ VEIKIA „DRAUGO“ RENGINIŲ KOMITETAS

Pereitą penktadienį, rugsėjo 12 d., Marija Remienė sukvietė posėdžiui „Draugo“ renginių komitetą Marijonų vienuolyno svetainėje. Dalyvavo 16 narių. Aptarta artėjančio „Draugo“ banketo reikalai. Banketas ruošiamas Jaunimo centre rugsėjo 28 d. Meninę programą atliks Dainuojančios Žemaitės: Aldona Underienė, Bronė Stravinskienė, Dana Varanackienė. Drauge su jomis dainuos Bronius Maciukevičius. Jų muzikos vadovas yra Kazys Skaisgirys, akompaniatorė — Alvydė Eitutytė. Šokiams gros Ažuolas Stelmokas. Svečius priims „Draugo“ renginių komiteto narės su skaniais užkandžiais, o vakariene ruošia Ona Norvilienė.

Buvo aptarta taip pat „Draugo“ koncerto reikalai. Komitetas ruošia koncertą, kuris įvyks ateinančių metų kovo 16 d. Maria aukšt. mokyklos auditorijoje. Jau yra susitarta su solistu Arnoldu Voketaičiu ir su Daiva Mongirdaite. Koncerte dalyvaus styginis kvartetas, Visus muzikos akompanavimo reikalus tvarko pats Arnoldas Voketaičius.

„Draugo“ romano premijos įteikimo išlaidoms numatomos Baltimorėje. Buvo jau paskelbta „Drauge“, kad ateinančių metų premija yra trys tūkstančiai dolerių, bet dar nėra mecenatų. Tikimės, kad atsiras mecenatas. Laukiame iš jaunosios kartos talentų pasirodymo ir laukiame mecenato. Atrodo, Amerikoje neturėtų pristiği pinigų.

„Draugo“ komitetas labai sėkmingai ir sutartinai dirba. Darbo sėkmingumui reikia vis daugiau ir daugiau narių. Todėl kviečiami ir šį būrį, kuriems rūpi lietuviškos ir spaudos išlaikymas.

R.

MARQUETTE PARKO LB APYLINKĖSE

Apylinkė savo darbo metus pradėjo rugsėjo mėnesio 9 valdybos posėdžiu. Pirm. B. Vindašienė padarė trumpą pranešimą, kas įvyko nuo paskutinio posėdžio. Mokslo metų užbaigimo proga Marquette Parko lituanistinės mokyklos 8-to skyriaus mokiniai buvo apdovanoti J. Toliušio knyga „13-toji laida“. Birželio 16 turėjome išvežtųjų minėjimą Jaunimo centro mažojo salėje. Paskaitą skaitė dr. T. Remeikis, o po to skaidrų ir žodžio montažą iškelionės po Lietuvą rodė V. Šaltūnas. Birželio 29 buvo 69 gatvės karnavalas, kuris per paskutinius kelerius metus sutraukia tūkstantinę minią. Nors ta minia ir „labas“ nemoka pasakyti, tačiau vis pasiklausia, kur galima kugelio gauti. Marga minia ir vis tenka aiškinti, kaip veikia mūsų

„laimės šulinys“. O tas „laimės šulinys“, o tu tuščių bilietukų gausumas! Tikrai, kaip iš šulinio — trauki, trauki ir vis tuščia. Fantai mūsų „laimės šuliniai“ buvo gabenami pas Šimaitienę ir aciū jai už tą daiktą priėmimą. Pirmininkės ir valdybos padėka visiems tos dienos talikinininkams.

Valdyba stengiasi išdaryti papildyti įvairiais būdais, kad nereikėtų prašinėti iš apylinkės narių. Ir tas nuolatinis „duokit, duokit“ baisiai sleigia valdybos narių pečius. Pirmininkė apylinkės vardu gauna daug laiškų, kurių turinys visada maždaug yra toks: „paaukokit, duokit, paremkit, parinkit aukų (ir būtinai ilgas aukų lapas), apylinkei nustatyta kvota...“ Ir prasideda valdybos prašinėjimai.

Toliau pirmininkė B. Vindašienė pranešė, kas numatoma artimiausioje ateityje. Rugsėjo 22 d. tuoj po šumos bus Tautos šventės minėjimas parapijos salėje. Paskaitą skaitys Alg. Regis, gerai visiems pažįstamas visuomenininkas, ir meninę dalį atliks „Dainuojančios Žemaitės“, kurioms vadovauja muz. K. Skaisgirys. Lapkričio pradžioje žadam talkinti parapijos bazarui. Adv. Vytenis Lietuvninkas kalbės tema „Turto teisiniai klausimai“ vakaronės metu gruodžio 6 d. Toliau pranešė išdininkas K. Žalnieraitis ir kiti valdybos nariai. Kažkodėl prašantys neskuba iškeisti čekių. Juk jei prašai, matyt, reikia, tai kodėl guli neiškeisti čekiai po kelis mėnesius, kas labai ap sunkina išdininko darbą. Posėdžiui baigiantis, apsvartėm keletą smulkesnių reikalukų, liečiančių Tautos šventės minėjimą rugsėjo 22 d.

AL. Likanderienė

CICERO LB PAMINĖJO MARIJOS IR TAUTOS ŠVENTĘ

Šiais metais gražiu sutapimu rugsėjo 8 d. išpuolė sekmadienį. Mūsų tėvynei tiek brangi Marijos šventė ir tiek Tautos šventė, kuri buvo įvesta Lietuvos valdovų Vytautui ir didingai Lietuvai praiečiai pagerbti.

Minėjimas, kaip ir tinkama, buvo pradėtas Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnaušo ir kartu su tautiečiais aukojo už kenčiančią tėvynę kun. dr. Kęstutis Trimakas, išgarsėjęs pamokslininkas savo išmąstytom bei prasmingom mintim, neapvyklė ir šia proga. Gaila, kad ne daug tautiečių išgirsta jo pamokslų, o, rodos, dar taip neseniai Cicero parapijos bažnyčia vos talpindavo parapičius tokiom iškilmingom progom.

Ši sekmadienį prarėtėjusioje bažnyčioje pamokslininkas išskėlė lietuvių tautos krikšto reikšmę. Kaip asmuo, taip ir tauta per krikštą priartėja prie jais besirūpinančio Kristaus ir jo Tėvo. Kristus savo rūpesčiu lietuvių tautą yra įaugęs į ją, jos kančias ir džiaugsmus. Jis visada lydėjo jos istorijoje. Lietuviai jam irgi yra parodę savo ištikimybę, ypač tokiais atvejais kaip Kražių skerdynė arba dabar kaip daro laisvės kovotojai. Siuo sunkiu Lietuvai laiku popiežius Kristaus dvasioje neseniai atkreipė visų krikščionių tautų dėmesį į Lietuvą, prašydamas ją prisiminti, paremti ir užtarti pas Dievą.

Aukas prie altoriaus nešė lietuvaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, du ženklus —, kaip pasiaukojimą Naująjį Testamentą išleistą Lietuvoje ir ženklą iš mūsų tautos išveivijoje — Maceinos ir Girniaus

JAV

— **Altos ir Tautos fondo** buvo surengtas dr. Kazio Bobelio, Vilko valdybos pirmininko, pranešimas iš Kopenhagoje, Danijos sostinėje įvykusio taikos ir laisvės žygio, Baltijos tribunolo prieš Sovietų Sąjungą, Helsinkio ir Stokholme vykusią demonstraciją. Pranešimas buvo rugpjūčio 21 d. St. Peterburgo, Fla., Lietuvių klubo patalpose. Pranešimo su buvimą atidarė Tautos fondo atstovė dr. I. Mačionienė, o paskui dr. K. Bobelis išsamiai kalbėjo apie įvairius pabaltiečių žygius. Skandinavijos spauda išgarsino žygį. Daugiausia buvo latvių, lietuvių dalyvavo 58 žmonės.

— **Irena Blekytė**, Lietuvių Bendruomenės Seattle apylinkės sekretorė, parašė laikraščiu laišką, primindama, kad ji pati ir kiti liepos 26 d. Olimpia dalyvavo demonstracijose Helsinkio susitarimų dešimties metų sukakties proga. Savo laiške ji priminė, kad „Helsinkio stebėtojų“ (Helsinki Watch) įdėjimas atkreipė Vakarų spaudos dėmesį, o Sovietai jį taisakė persekiojimais, įkalnėdamos tos grupės narių. Ji priminė, kad Sovietų Sąjunga aneksavo Lietuvą, Latviją ir Estiją prieš jų piliečių valią. Žinių agentūros primena kitus įvykius, bet nutyli tokias demonstracijas ir įvykius Sovietų pagrobtuose kraštuose. Į tą atsakė „Seattle Times“ laikraštįje redaktorius Lane Smith, kad jis priitaria I. Blekytės pareikštoms mintims. Jis papatavo daugelį to laiško vietų.

— **Trečiasis metinis Pabaltijo** ir suomių vakaras „Sutrepėk ir suplok“ bus šių metų lapkričio 2 d. 7 val. vak.

knygas apie tautą ir tautinę ištikimybę. Tai ryšiai ir noras per Kristų būti su tauta. Tikinčiųjų maldas skaitė dr. Vytas Narutis.

Šv. Mišių pabaigoje šešios lietuviškos tautinioose drabužiuose gražiais judesiais pagerbė Dievo Motiną Mariją ir prie jos altoriaus padėjo baltų gėlių, papuoštų tautinėm spalvom. Šios ceremonijos iššaukė ne vienam asarą, ir mintimis kiekvienas jungėsi su kenčiančia tauta — Marija ir Lietuva buvo visų širdyse.

Šv. Mišių metu giedojo Cicero parapijos choras, vadovaujamas Aldonos Prapuolenytės ir solo Aldona Buntinaitė. Iškilmingos šv. Mišios buvo baigtos sugiedojus visiems Tautos himną.

Antroji minėjimo dalis buvo parapijos salėje, kur pirmiausia visus svečius pavaišino LB valdybos narės. Cicero LB valdybos pirmininkė Ona Šulaitienė pasveikino susi-

Latvių salėje (11710 — 3rd N.E., Seattle). Jungtiniai estų, latvių, suomių ir lietuvių šokių rateliai pademonstruos savo tautinius šokius, o po to bus balius. Po to kiekvienos šokių grupės šokėjai mokys vakaro dalyvius ir žiūrovus šokti kurį nors savo šalies tautinį šokį. Paskui bus šokami pramoginiai visų šokiai. Plačiau gali informuoti Zita Petkienė tel. 827-6437.

KANADOJE

— **Calgario lietuvių draugijos** metinis susirinkimas išrinko naują valdybą, kurioje įeina pirmininkas Allan Wanagat, izd. Ted Kern, sekr. Morta Vanagaitienė. Apie praėjusių metų veiklą pranešė A. Wanagat. Lietuvių draugijos narių skaičius tuo tarpu laikosi pastoviai. Po susirinkimo Ted ir Elie Kern sodyboje buvo jauki gegužinė.

— **Trisdešimtosios** Kanados lietuvių dienos šiemet bus spalio 11-13 dienomis Toronte. Bus paroda, literatūros vakaras, jaunimo pasilinksminimas, šaudymo varžybos, sporto rungtynės, Kanados lietuvių menininkų paroda, iškilmingos pamaldos ir koncertas.

— **Rūta Meiklejohn-Stauskienė** šią vasarą baigė Vakarų Ontario universitetą Londone ir gavo muzikos mokslo bakalaurą. Ji rengiasi toliau studijuoti Toronto universitete ir įsigyti pedagogikos magistro laipsnį. Jos brolis Petras Meiklejohn jau 1983 m. baigė Toronte statybos inžineriją, o šiais metais priimtas profesinės inžinerijos sąjungos nariu. Jie yra abu Irenos Sernaitės ir Jim Meiklejohn vaikai, mokėsi ir baigė taip pat lituanistines mokyklas.

rinkusius ir paaiškino, kad, pasitaikius tokiam karštam sekmadieniui, programa bus trumpa, ir pakvietė jaunosios kartos atstovė, bet jau plačiai besireiškiančią lietuviškose organizacijose Ofeliją Barskėtytę pasidalinti savo įspūdziais iš laivo kelionės į Suomiją, Helsinkį — laisvės ir taikos žygio. Ofelija Barskėtytė, niekada nemačiusi Lietuvos, buvo viena iš to laisvės žygio organizatorių ir aktyvi dalyvė. Ji ne tik organizavo, bet ir pati išgyveno ir jautriai perdavė klausytojams visą įvykį. Nors ir karštoje salėje, visi dalyviai su dideliu dėmesiu sekė jos pasakojimą ir nesigailėjo jai užtarnautų komplimentų. Pagarba yra jos motinai (tėvas mirė palikdamas ją mažą), kuri užaugino patriotę dukrą. Gaila, kad mūsų spaudoje buvo labai mažai rašyta apie tą laisvės žygį, kai tuo tarpu visos Europos spauda plačiai aprašė. Laivu su pabaltiečiais keliavo ir viską perdavė 50 spaudos ir televizijos reporterių iš visos laisvos Europos.

Kyla klausimas, ar mes imame pamiršti, kas mes esame, praėjus keturiems dešimtmečiams? Atrodo, kad ne daug kas nežino, kas yra Rugsėjo 8-toji. Kad ir mažą dalelę, bet Cicero LB nariai prisiminė Tautos šventės reikšmę ir, ją paminėdami, puoselėjo tautinę dvasiją. Ypač džiugu buvo vyresnio amžiaus dalyvių tarpe matyti su mažais vaikais Sidrių, Kuprių, ir Vygantų jaunus šeimas. Tai davė pagrindą vilčiai, kad mūsų tauta ir išveivijoje išliks.

Marija Remienė

Advokatas Jonas Gibaitis:

6247 S. Kedzie Avenue

Chicago, IL 60629

Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.

Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ARAS
Dengiamie ir taisomie visu rusių
STOGUS
Su aukštu patyrimu, esame
apdrausti. Patį prižiūri darba.
ARVYDAS KIELA
737-1717
arba tarp 10 v.r. ir 8 v.v.
tel. 434-9655

Smagiai šoka tautinį šokį, nors be tautinių drabužių, lietuvių kilmės jaunimo stovykloje Dainavoje rugpjūčio mėnesį.